

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska institutionen
FEKH69
Examensarbete i kandidatredovisning
HT2019

Har hållbarhetslagen förbättrat företagens hållbarhetsrapporter?

En jämförelse av kvaliteten på hållbarhetsrapporter innan och efter införandet av obligatorisk
hållbarhetsrapportering

Författare

Erika Larsson
Sara Palmér

Handledare

Rolf Larsson

Sammanfattning

Examensarbetets titel: Har hållbarhetslagen förbättrat företagens hållbarhetsrapporter? - *En jämförelse av kvaliteten på hållbarhetsrapporter innan och efter införandet av obligatorisk hållbarhetsrapportering*

Seminariedatum: 17 januari 2020

Ämne/kurs: FEKH69, Examensarbete i redovisning på kandidatnivå, 15 högskolepoäng.

Författare: Erika Larsson och Sara Palmér

Handledare: Rolf Larsson

Fem nyckelord: Hållbarhetslagen, kvalitet, hållbarhetsrapport, obligatorisk rapportering, reglering.

Syfte: Regeringen ämnar att hållbarhetslagen ska ge mer information om företags hållbarhetsarbete. Däremot anger forskning att kvantitet inte motsvarar kvalitet och att det saknas bevisning att regleringen påverkar kvaliteten på hållbarhetsrapporter. Studiens syfte är således att undersöka hur införandet av hållbarhetslagen har påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporter i svenska företag.

Metod: I syfte att samla in data och kunna besvara syftet har den kvantitativa metoden innehållsanalys använts. Innehållsanalysen tar sin utgångspunkt i CONI-modellen som är en kategoriseringsmodell där information från hållbarhetsrapporter kodas och poängsätts av författarna. Vidare utfördes en hypotesprövning för att undersöka huruvida resultatet kan generaliseras till hela populationen.

Teoretiska perspektiv: Teoretiska referensramen som används i studien är legitimitetsteorin och intressentteorin. Teorierna används för att analysera insamlad data.

Empiri: Empirin består av en analys och tolkning av hållbarhetsrapporter från 30 slumpmässigt valda svenska företag. Räkenskapsåren som studerats är 2016 och 2018 och studien är således en jämförelse före och efter införandet av lagen.

Resultat: Samtliga hållbarhetsrapporter har ökat i kvalitet mellan år 2016 och år 2018. Ökningen har skett inom alla olika branscher och resultatet uppnår en signifikansnivå på 0,000. Således har införandet av hållbarhetslagen i Sverige lett till högre kvalitet på hållbarhetsrapporter.

Abstract

Title: Has mandatory regulation improved Swedish companies' sustainability reports? - *A comparison of sustainability reports before and after the implementation of mandatory disclosure.*

Seminar date: January 17th, 2020

Course: FEKH69, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credits Points (UPC) or (ECTS-cr)

Authors: Erika Larsson and Sara Palmér

Advisor: Rolf Larsson

Key words: Sustainability law, quality, sustainability report, mandatory disclosure, regulation

Purpose: The purpose of this study is to research how the implementation of mandatory sustainability reporting in Sweden has affected the quality of sustainability reports in Swedish companies.

Methodology: To gather and analyze information in sustainability reports the quantitative method content analysis has been used. The information was categorized and scored by the authors based on the CONI-model. Furthermore, the result has been analyzed in a statistical hypothesis testing to generalize the conclusions to the population.

Theoretical perspectives: The theoretical frameworks used in the study are Stakeholder theory and Legitimacy theory. The theories are used to analyze the collected data.

Empirical foundation: The empirical data is founded on a content analysis and interpretation of sustainability reports from 30 randomly selected Swedish companies. The fiscal years that have been studied are year 2016 and 2018. Thus, the study is a comparison of the quality before and after the implementation of mandatory disclosure.

Conclusions: The quality of sustainability reports in all companies have improved between 2016 and 2018. The improvement is shown in all different industries and has a significance level of 0,000. Thus, the implementation of mandatory non-financial disclosures in Sweden resulted in better quality of sustainability reports.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Problematisering.....	2
1.3 Syfte och frågeställning	4
1.4 Disposition	4
2 Institutionalia och teori	5
2.1 Institutionalia	5
2.1.1 Företags rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy	5
2.1.2 ISO, UN Global Compact och GRI	7
2.2 Begreppsförklaring	9
2.2.1 GRI:s definition på kvalitet.....	9
2.2.2 Forskares definition på kvalitet	10
2.3 Tidigare forskning	11
2.3.1 Hållbarhetsrapporter utan reglering	11
2.3.2 Behovet och konsekvenser av reglering	12
2.4 Teoretisk referensram.....	13
2.4.1 Legitimitetsteorin	13
2.4.2 Intressentteorin.....	15
3 Metod	16
3.1 Övergripande metod.....	16
3.2 Insamling av teori	17
3.2.1 Litteraturgenomgång.....	17
3.2.2 Val av teoretisk referensram	17
3.2.4 Källkritik.....	19
3.3 Insamling av empiri	19
3.3.1 CONI-modellen.....	19
3.3.3 Datainsamling	25
3.3.4 Urval	25
3.5 Statistisk tillvägagångssätt	27

3.6 Metodreflektion.....	28
3.6.1 Kritik till metodval	28
3.6.2 Reliabilitet.....	29
3.6.3 Validitet	30
4 Empiri	31
4.1 Kvalitet	31
4.2 Underkategorier.....	32
4.3 Deskriptiv statistik.....	37
5 Analys	40
5.1 Hållbarhetsrapportering innan reglering.....	40
5.2 Kvalitetsutveckling	43
5.3 Kvalitetsförbättring.....	44
6 Slutsats och diskussion	48
6.1 Slutsats.....	48
6.2 Diskussion	49
Källförteckning	52
Appendix	56
Bilaga 1 - Sammanställning av kodningen enligt CONI-modellen steg 2.....	56
Bilaga 2 - Företagsförteckning i storleksordning	57
Bilaga 3 - Poängutveckling i kvalitet i förhållande till poäng år 2016	58
Bilaga 4 - Wilcoxon teckenrangtest per underkategorier	59
Figurförteckning	
Diagram 1 Medelvärde i kvalitetsutveckling per kategori	32
Diagram 2 Utveckling inom inkluderande av intressenter	33
Diagram 3 - Uveckling inom trovärdighet.....	34
Diagram 4 - Utveckling inom tydlighet	35
Diagram 5 - Utveckling inom lagens innehåll.....	35
Diagram 6 - Utveckling inom innehåll	36
Diagram 7 - Spridningsdiagram på kvalitetsutveckling i förhållande till kvalitet år 2016	39
Tabell 1 Nivå 1–5 för kodning av information i hållbarhetsrapporter.....	21
Tabell 2 Kategorier och underkategorier vid insamlandet av information från hållbarhetsrapporter.....	22
Tabell 3 Medelvärde kvalitet.....	31
Tabell 4 - Wilcoxon teckenrangtest totalpoäng	37

Tabell 5 - Wilcoxon teckenrangtest per kategori	37
Tabell 6 - Wilcoxon teckenrangtest signifikansnivå per kategori	39

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Hållbar utveckling är ett begrepp som har varit aktuellt sedan 1987 då FN släppte en rapport som uppmärksammade sociala och miljömässiga problem. Enligt KPMG (2019) är det vanligaste begreppet ur ett företagsperspektiv ansvarsfullt företagande men under åren har flertalet begrepp vuxit fram. Begrepp som används är exempelvis Corporate Social Responsibility (CSR), Shared Value och Social Innovation. Ansvarsfullt företagande innebär att företagen arbetar med de tre grundpelarna: ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar och redovisar arbetet i en hållbarhetsrapport (KPMG, 2019). Trots företagens uppvisande av hållbarhetsrapporter har företagen ifrågasatts utifrån rapporternas verklighetsförankring. En frivillig standardisering av hållbarhetsrapporter har efterfrågats som svar på tvivel och för att skapa ett hårdare regelverk samt hjälpa företag att implementera CSR-strategier (Fortainer, Kolk & Pinkse, 2011). De som har lyckats bäst i att utveckla en standardisering är Global Reporting Initiative, deras riktlinjer syftar till att förbättra “quality, rigor, and utility of sustainability reporting” (GRI, 2002, p. i).

Under de senaste åren har uppmärksamheten kring klimatförändringarna eskalerat i media vilket har lett till en ökad press på företag att ta ansvar för sin klimatpåverkan. Tidigare har hållbarhetsrapportering varit en diskussion kring kostnaden att hållbarhetsrapportera kopplat till vilken nytta det har tillfört företaget (Waheed & Yang, 2019). Frågan har således varit om företag valt att arbeta med hållbarhetsrapportering och vilken påverkan det har fått på företaget (Eccles, Ioannou & Serafeim, 2014). I dagsläget finns en förväntan på att företag ska hållas ansvariga för sin påverkan på miljö, sociala förhållanden och ekonomiska förhållanden samt att affärsmålen ska innehålla mer än att endast vinstmaximera. Genom att använda sig av icke-finansiell rapportering kan pålitlighet och ansvarstagande förmedlas till företagets intressenter samt hur företaget aktivt arbetar för att nå sina hållbarhetsmål (Amran & Ooi, 2014). Vidare anger Giorgio och Cristian (2019) att ökade förväntningar från intressenter och marknader på företags ansvarstagande har medfört att flertalet länder valt att införa lagstadgad hållbarhetsrapportering.

År 2014 antog EU det nya direktivet 2014/95/EU vilket medförde obligatoriskt hållbarhetsrapportering för större europeiska företag. Vidare innebär direktivet att det är obligatoriskt att dela med sig av icke-finansiell information (Jackson, Bartosch, Avetisyan, Kinderman & Knudsen, 2019). För Sverige ledde EU-direktivet till införandet av lagen: Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy, hädanefter benämnd hållbarhetslagen, som gäller för större företag från och med räkenskapsåret 2017 (Prop. 2015/16:193). Hållbarhetslagen anger att det är obligatoriskt för företag av en viss storlek att lämna en hållbarhetsrapport. Regeringen uppger att intresset för hållbarhetsinformation har ökat under de senaste åren och att informationen bidrar till en mer hållbar ekonomi. Vidare menar regeringen att möjligheterna för interna och externa aktörer att hantera företagets inverkan på samhället ökar. Lagpropositionen uppger att företag i stor omfattning redan lämnar information om hållbarhet men att rapportering skiljer sig åt mellan olika företag. Således menar regeringen att en lagstadgad hållbarhetsrapportering kan underlätta jämförelsen och öka transparensen hos företag (Prop. 2015/16:193).

1.2 Problematisering

Den ökade betydelsen som icke-finansiella rapporter har fått när det kommer till företags rykte och legitimitet har bidragit till att forskningen kring kvaliteten i rapporterna har ökat (Deegan, 2002). Giorgio & Christian (2019) anger att sambandet mellan företags delgivning av hållbarhetsinformation och företags verkliga hållbarhetsarbete har varit tvetydigt vilket innebär att ytterligare forskning kring hållbarhetsrapporters kvalitet behöver göras. Vidare menar forskarna att kvalitet och kvantitet tidigare var två begrepp som antogs gå hand i hand. Guidry och Patten (2010) påpekar att företag som producerar hållbarhetsrapporter av högre kvalitet möts av mer positiva reaktioner från marknaden än företag som producerar hållbarhetsrapporter av lägre kvalitet. Vidare drar forskarna slutsatsen att innehållet i rapporten är av vikt för att företag ska kunna uppfattas som legitima. Det räcker inte med att publicera en rapport utan innehållet i rapporten måste vara meningsfullt (Guidry & Patten, 2010).

Jackson et al. (2019) utförde en studie där de jämför hållbarhetsarbete före och efter EU-direktivet och kom fram till att antalet CSR-aktiviteter ökar vid obligatorisk hållbarhetsrapportering. Den främsta ökningen är synlig bland företag där kvantiteten är lägre innan införandet av lagstiftningen

(Jackson et al., 2019). Trots försök till standardisering råder det inkonsekvens i rapporteringen vilket är problematiskt eftersom det påverkar kvaliteten och trovärdigheten på hållbarhetsrapporter (Diouf & Boiral, 2017). En slutsats som Jackson et al. (2019) drar är att hållbarhetsrapporteringen blir mer homogen vid införande av reglering och klyftan mellan de sämsta och de bästa företagen minskar. Däremot menar forskarna att så kallade CSiR (corporate social irresponsibility) inte har minskat i och med att rapporteringen blir obligatorisk. I direktivet 2014/95/EU uppmanas inte företag att rapportera om riskerna med deras verksamheter eller signifikanta negativa effekter de har på samhället och miljön. En fråga som studien landar i är således huruvida obligatorisk hållbarhetsrapportering faktiskt leder till att rapporterna innehar tillräckligt hög kvalitet. Forskarna hävdar att en extern kvalitetsförsäkran kan behöva införas (Jackson et al., 2019).

Hållbarhetsrapporters kvalitet är en högaktuell fråga som har diskuterats flertalet gånger i litteraturen (Jackson et al., 2019). Införandet av reglering har bidragit till vidare debatt gällande skillnaderna i kvalitet på rapporter som är upprättade frivilligt jämfört med de som är upprättade med reglering. Forskare menar att en viktig aspekt är relationen mellan kvaliteten och rapportens trovärdighet, vilket kräver en mer avancerad och fördjupad analys av kvaliteten (Giorgio & Cristian, 2019). Enligt Giorgio och Cristian (2019) är kvalitet ett komplext ämne som kan vara kritiskt att mäta eftersom det är ett multidimensionellt och subjektivt begrepp. Diouf och Boiral (2017) visar att kvalitet är en uppfattning som skapas av intressenter och beror på olika aspekter som exempelvis balans och tydlighet i informationen. Vidare anger Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) att kvalitet är ett koncept som utgår från både användare och utförare av hållbarhetsrapporter, och kvaliteten kan således inte endast avgöras utifrån kvantitet.

Giorgio och Cristian (2019) utförde en studie på italienska och tyska börsnoterade företag och anger att det tydligt går att urskilja att kvantiteten på hållbarhetsrapporter har ökat efter införandet av lagen, men det innebär inte nödvändigtvis en ökad kvalitet (Giorgio & Cristian, 2019). Vidare anger forskarna att förändringen var kopplad till företagets storlek och vilken bransch de tillhör. Habek och Wolniak (2015) konstaterar att företag med obligatorisk hållbarhetsrapportering uppnådde högre kvalitet i form av trovärdighet och relevans. Däremot är det endast två aspekter av kvalitet och för att avgöra kvalitet behöver fler aspekter inkluderas. Vidare utgår undersökningen från en jämförelse mellan olika länder under samma år vilket inte visar på effekten

av införandet av en reglering. Forskningen brister således i att svara på frågan hur reglering påverkar kvaliteten på hållbarhetsrapporter samt att beakta en bredare dimension på kvalitet. Det är inte fastställt huruvida införandet av lagstadgad hållbarhetsrapportering leder till högre kvalitet (Giorgio & Cristian, 2019). Eftersom tidigare studier inte fastställt att reglering leder till ökad kvalitet på hållbarhetsrapporter väcks frågan om hållbarhetslagen i Sverige faktiskt har förbättrat företagets hållbarhetsarbete.

1.3 Syfte och frågeställning

Genom att undersöka hållbarhetsrapporter innan och efter införandet av reglering är syftet med studien att undersöka hur hållbarhetslagen har påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporter. Enligt regeringen ämnar hållbarhetslagen ge mer information om företagets hållbarhetsarbete.

Däremot visar forskning att ökad kvantitet inte innebär ökad kvalitet. Rapporten undersöker således hållbarhetslagens påverkan på kvalitet. Utifrån syftet formuleras följande frågeställning:

Hur har införandet av hållbarhetslagen påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporter i svenska företag?

1.4 Disposition

Kapitel 1 presenterar bakgrunden till ämnet och utvecklas vidare till probleminentifiering som ligger till grund för studiens syfte och frågeställning.

Kapitel 2 innehåller en presentation av lagen företags rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy och andra ramverk som utgör studiens institutionalia. Sedan följer en redogörelse av begreppet kvalitet som används i studien följt av tidigare forskning inom ämnet. Tidigare forskning leder vidare fram till studiens hypotesformulering. Slutligen presenteras intressentteorin och legitimitetsteorin som avser studiens teoretiska referensram.

Kapitel 3 redogör för de metodval som gjorts vid genomförandet av studien samt en kritisk hållning till dessa. Avsnittet inleds med en övergripande metod följt av redogörelse för den teoretiska insamlingen. Sedan följer en redogörelse för den empiriska insamlingen där modellen för utvärdering av kvalitet, val av räkenskapsår och urvalet av företag presenteras och motiveras.

Vidare förklaras tillvägagångssättet för den statistiska analysen och kapitlet avslutas med en metodreflektion.

Kapitel 4 innehåller en presentation av resultatet från den insamlade empirin. Empirin presenteras i diagram på kategori- och underkategorinivå med en sammanhängande förklaring till vad diagrammen visar. Vidare presenteras resultatet från statistiska analysen där signifikansnivåer presenteras och en redogörelse huruvida hypoteserna i studien förkastas eller accepteras.

Kapitel 5 innehåller studiens analys. Här analyseras resultatet från kodningen av hållbarhetsrapporter samt hypotesprövningen utifrån den teoretiska referensramen och tidigare forskning.

Kapitel 6 redogör för studiens slutsats. Slutsatsen presenterar studiens resultat samt en diskussion kring resultatet. Diskussionen leder också fram till förslag på vidare forskning inom ämnet.

2 Institutionalia och teori

2.1 Institutionalia

2.1.1 Företags rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy

Företags rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy innebär att det är obligatoriskt för större företag att lämna en hållbarhetsrapport. Lagen trädde i kraft 1 december 2016 och regeringen beräknar att de nya reglerna kommer att gälla för ungefär 1 600 svenska företag. Lagen grundas i ett EU-direktiv och innebär lag om ändring i nio lagar. Propositionen 2015/16:193 uppger att lagarna som berörs är Årsredovisningslagen (1995:1554), Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (1995:1559), Årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560), Sparbankslagen (1987:619), Lagen om ekonomiska föreningar (1987:667), Stiftelselagen (1994:1220), Lagen om medlemsbanker (1995:1570), Revisionslagen (1999:1079) samt Aktiebolagslagen (2005:551).

Lagändringarna innebär att större företag måste lämna en hållbarhetsrapport som innefattar hållbarhetsupplysningar som är väsentliga för förståelsen av ett företags ställning, utveckling och konsekvenser av verksamheten. Större företag är enligt regeringen företag som uppfyller två av följande gränsvärden: över 175 miljoner kronor i balansomsättning, över 350 miljoner kronor i nettoomsättning samt fler än 250 anställda. Minimikravet hållbarhetsrapporten måste uppfylla är information om miljö, sociala förhållanden, personal, motverkande av korruption och respekt för mänskliga rättigheter. Lagkravet kräver också att rapporten anger företagets policy i hållbarhetsfrågor, resultatet av tillämpningen av policyn och väsentliga risker som rör de aktuella frågorna samt vilka åtgärder som vidtas för att hantera dessa risker. Vid avsaknaden av en policy i någon av frågorna måste det tydligt anges tillsammans med skäl varför en policy inte har upprättats (Prop. 2015/16:193). Hållbarhetsrapporten ska presenteras i företagets förvaltningsberättelse eller som en fristående handling från årsredovisningen. En fristående hållbarhetsrapport ska presenteras samtidigt som förvaltningsberättelsen och vara tillgänglig på företagets webbplats. Moderföretag som uppfyller kraven ska upprätta en hållbarhetsrapport för hela koncernen. Dotterföretag som omfattas av villkoren kan hänvisa till koncernens rapport istället för att upprätta en egen (Prop. 2015/16:193).

Vidare innebär ändringen i revisorslagen att revisorn ska kontrollera att en hållbarhetsrapport har upprättats. Enligt EU-direktivet är det tillåtet att kräva kvalitetsgranskning av en extern revisor men det är inget krav. Sveriges regering anger att en extern granskning kan öka kvaliteten på hållbarhetsrapporter och öka förtroendet hos investerare, kunder och andra intressenter. Trots detta har regeringen beslutat att lagen inte kräver en innehållsgranskning av hållbarhetsrapporten. Beslutet grundas i att internationella riktlinjer för hållbarhetsrapportering inte kräver granskning utan endast rekommenderar en sådan. Vidare är det en extra kostnad för företag att genomföra en extern kontroll och regeringen anser därmed att företagen själva kan avgöra när det är nödvändigt att ta sådana kostnader (Prop. 2015/16:193). Hållbarhetslagen kräver således att en hållbarhetsrapport lämnas, vilka frågor som måste behandlas samt hur rapporten ska presenteras men det ges inga riktlinjer till hur rapporten ska utformas. Därmed kan företag istället använda sig av internationella standarder. De mest etablerade är ISO, UN Global Compact och Global Reporting Initiative (GRI) (Ansvarsfullt företagande, u.å).

2.1.2 ISO, UN Global Compact och GRI

International Organization for Standardization (ISO) bildades år 1946 och har sedan dess utvecklat och publicerat fler än 22 000 internationella standarder. ISO är en icke-statlig och oberoende organisation och det är frivilligt för företag att applicera standarderna. ISO har medlemmar från 162 olika nationer och använder olika expertmedlemmar som delar sin kunskap för att skapa standarder. ISO:s hållbarhetsstandarder syftar till att hjälpa företag att definiera hur en organisation kan arbeta med alla komponenter av hållbarhet. ISO har tusentals standarder som hjälper användare att bidra till Agenda 2030 (ISO, u.å.a). Företag kan bli tilldelade en ISO-certifikation som bevisar att de uppfyller ISO:s standarder. Certifikationen är dock inte utförd av ISO utan ges ut av externa certifieringsorganisationer (ISO, u.å.b)

UN Global Compact är ett internationellt initiativ som bidrar med internationella principer och riktlinjer till företag för att arbeta med hållbarhet. Initiativet utgår från tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion. Genom att integrera principerna i företagets strategier, operationer och policys uppehåller de ansvarsfullt företagande. De erbjuder rapporter innehållande guider till CSR samt ramverk hur företag kan implementera principerna i organisationen (UN Global Impact, u.å). Nedan presenteras en sammanställning av de tio principerna företagen ska förhålla sig till.

Mänskliga rättigheter

1. Företag måste respektera och stötta internationella mänskliga rättigheter.
2. Företag ska ansvara att deras verksamhet inte kränker några mänskliga rättigheter.

Arbetsrätt

3. Företag måste upprätthålla föreningsfriheten och effektivt arbeta med rätten till kollektivförhandlingar.
4. Företag ska eliminera alla former av tvångsarbete.
5. Företag ska avskaffa barnarbete.
6. Företag ska eliminera diskriminering vid rekrytering.

Miljö

7. Företag ska ta hänsyn till försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.
8. Företag ska ta initiativ för att öka sitt miljömedvetande.
9. Företag ska uppmuntra och gynna utvecklingen av miljövänliga tekniker.

Anti-korrupktion

10. Företag ska arbeta mot korrupktion i samtliga former, inklusive utpressning och mutor.

Sammanställning av UN Global Impact principer (UN Global Impact, 2015).

Global Reporting Initiative (GRI) är en självständig internationell organisation som ämnar att främja hållbarhetsrapportering. De hjälper företag att förstå och kommunicera sin inverkan på klimatet, mänskliga rättigheter, och sociala förhållanden. GRI har utvecklat internationella standarder för hållbarhetsrapportering som hjälper företag att skydda miljön, förbättra samhället samtidigt som goda relationer och förtroende till externa intressenter utvecklas. GRI ämnar underlätta och vägleda hållbar utveckling i form av standarder och skapa ett mer harmoniserat landskap. GRI-standarderna anger hur företag kan rapportera om sociala, ekonomiska och miljömässiga problem relaterade till deras verksamhet (GRI, 2019).

Den 19 oktober 2016 släpptes en ny GRI Standard som ersatte G4. G4 ska fasa ut och från juli 2018 är det enbart den nya GRI Standarden som kommer att gälla (GRI, 2019). GRI:s riktlinjer definierar principer om vad hållbarhetsrapporten bör innehålla och principer för att fastställa kvaliteten på rapporterna. Principerna för innehållet av en hållbarhetsrapport är intressenters inkluderbarhet, hållbarhetskontext, väsentlighet och fullständighet. Principerna bör bidra till en balanserad hållbarhetsrapport där interna och externa intressenter inkluderas och där de får möjlighet att ta informerade beslut. Hållbarhetsrapporten ska innehålla ett brett spann av information sett från ett hållbarhetsperspektiv. Syftet med hållbarhetsrapportering är att informera hur organisationen bidrar till en reduktion av förstörelsen av miljö, sociala och ekonomiska förhållanden på en lokal, regional och global nivå. Det räcker således inte att bara rapportera om det enskilda företaget utan det krävs en hänsyn till globala förhållanden. Vidare ska både positiva och negativa aspekter på miljö, ekonomiska och social påverkan inkluderas. Rapporten ska innehålla relevant information kopplat till verksamheten. Rapporten ska representera företagets signifikanta påverkan på sociala, ekonomiska och miljömässiga förhållanden samt sådan information som påverkar intressenternas beslutsfattning. Till sist ska hållbarhetsrapporten vara fullständig vilket innebär att tillräckligt mycket information ska presenteras så det är möjligt att utvärdera organisationens prestationer under rapporteringsperioden (GRI, 2016).

2.2 Begreppsförklaring

2.2.1 GRI:s definition på kvalitet

GRI (2016) har utformat principer för att avgöra kvaliteten på hållbarhetsrapporter. Principerna för kvalitet är balans, jämförbarhet, precision, aktualitet, tydlighet och tillförlitlighet. Principen balans innebär att hållbarhetsrapporten ska lämna en motiverad bedömning av den totala prestationen genom att reflektera över positiva såväl som negativa aspekter verksamheten bidrar med. Rapporten ska således representera en objektiv bild av företagets prestationer. Jämförbarhet innebär att företagen ska vara konsekventa i sitt urval av information som de presenterar. Det ska finnas möjlighet för användare av hållbarhetsrapporter att identifiera skillnader över tiden men också analyser relaterade till andra företag. Jämförbarhet är nödvändigt för att avgöra företagets prestationer och det ska gå att jämföra rapporterad information på ekonomiska, sociala och miljömässiga prestationer mot tidigare rapporterad information (GRI, 2016).

Vidare ska hållbarhetsrapporten enligt GRI (2016) innehålla korrekt och tillräckligt detaljerad information för att det ska vara möjligt att utvärdera företagets prestation. Vad som är nödvändigt för att informationen ska anses uppfylla precision är beroende på vilken typ av information som är aktuell. Däremot innebär numeriska mått på miljömässiga, sociala och ekonomiska prestationer överlag mer detaljerad och användbar information. GRI anger att företag ska rapportera kontinuerligt och leverera samma information vid bestämda tidpunkter. Intressenter ska kunna fatta beslut som är baserade på aktuell information. Aktualitet refererar således till en regelbunden rapportering och att informationen som presenteras är närliggande i tiden. Information som presenteras ska vara lättillgänglig och vara presenterad tillräckligt tydligt för att användaren av hållbarhetsrapporten förstår informationen. För att fastställa kvaliteten och väsentligheten på företagets presenterade information ska det vara möjligt att undersöka informationen. Detta innebär att det tydligt ska gå att avgöra huruvida företaget har applicerat standarderna på ett korrekt sätt (GRI, 2016).

2.2.2 Forskares definition på kvalitet

Kvalitet är ett begrepp som är omdiskuterat både till definition och till hur det kan mätas (Diouf & Boiral, 2017). Det finns olika synpunkter på innebörden av kvalitet och därmed behöver ett flertal aspekter tas i beaktande vid avgörandet av kvalitet på hållbarhetsrapporter.

Två aspekter forskare poängterat ut som viktiga för kvalitet är relevans och trovärdighet. Enligt Habek och Wolniak (2015) hållbarhetsrapporterar 91 % av företag i Sverige utefter GRI:s riktlinjer, men det är bara 25 % av rapporterna som blivit externt verifierade. Vidare anger Habek och Wolniak (2015) att den externa verifieringen har ett direkt samband med kvaliteten på hållbarhetsrapporterna. Kvalitet enligt Habek och Wolniak (2015) är trovärdighet och relevans. Vidare anger forskarna att trovärdigheten blir högre om regleringen är uppbyggd utifrån internationella standarder eller om extern granskning är obligatorisk. Vidare har Leitoniene och Sapkauskienes (2015) utfört en litteraturstudie där de anger att relevans och trovärdighet är två huvudegenskaper för att bedöma kvalitet.

Freundlieb, Gräuler och Teuteberg (2014) uppmärksammar att det inte endast är innehållet som är viktigt utan lägger ett fokus på användarna. Forskarna konstaterar att nuvarande standarder och ramverk i hög utsträckning fokuserar på innehållet och tar inte hänsyn till användarvänlighet och visuell utformning. Freundlieb, Gräuler och Teuteberg (2014) utgår från GRI:s definition 2011 och ISO 2006 för att definiera kvalitet. Forskarna definierar kvalitet som transparens, balans, inkluderande av intressenter, innehåll, fullständighet, jämförbarhet, exakthet, tidsenlighet, trovärdighet, pålitlighet och relevans (Freundlieb, Gräuler & Teuteberg, 2014).

Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) uppger att både användare och skapare behöver beaktas för att uppskatta kvalitet i en hållbarhetsrapport. Forskarna anger att 51 procent av både användare och skapare definierar kvalitet som “the completeness, accuracy and reliability of environmental disclosure”. För att olika uppfattningar av begreppet kvalitet ska tillfredsställas behöver informationen från företagen innehålla flera olika egenskaper (Helfaya, Whittington & Alawattage, 2019). Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) menar att kvalitet är ett multidimensionellt begrepp bestående av tre huvudkategorier: innehåll, trovärdighet och kommunikation. Innehåll har underkategorierna informationstyper, mått, teman och volym.

Trovärdighet har underkategorierna standarder och miljömässig granskning. Kommunikation har underkategorin visuella verktyg.

Utifrån tidigare studier och GRI:s ramverk definieras kvaliteten på hållbarhetsrapporter i den här studien trovärdighet, relevans, innehåll och kommunikation samt hur väl intressenterna är inkluderade i rapporten.

2.3 Tidigare forskning

2.3.1 Hållbarhetsrapporter utan reglering

Under 1990-talet började allt fler företag publicera hållbarhetsrapporter och forskare undersökte hur olika kulturer, politiska skillnader och sociala faktorer påverkade innehållet i hållbarhetsrapporter (Giorgio & Christian, 2019). Forskningen inom hållbarhetsrapportering har bland annat fokuserat på varför rapporterna skiljer sig åt (Giorgio & Cristian, 2019). Faktorer som storlek (Fortanier, Kolk & Pinkse, 2011) och bransch (Gamerschlag, Möller & Verbeeten, 2010) brukar anges som avgörande för att påvisa varför variation förekommer. Olika motiv till frivillig hållbarhetsrapportering med statistiskt säkerställda samband i tidigare forskning är: företagets synlighet, aktieägarstruktur samt företagets relation till amerikanska intressenter (Gamerschlag, Möller & Verbeeten, 2010). Ytterligare en faktor som anses avgörande för variationen är avsaknaden av internationella standarder och externa kontrollfunktioner (Beets & Souther, 1999).

Utifrån olika teorier har den frivilliga hållbarhetsrapporteringen haft olika förklaringsfaktorer. Gamerschlag, Möller och Verbeeten (2010) utgår från teorin om politisk kostnad och drar slutsatsen att företag väljer att hållbarhetsrapportera av ekonomiska skäl. För att minska politiska kostnader tillgodoser företagen intressenternas efterfrågan på hållbarhetsrapportering. Företagets storlek antas vara en viktig anledning till att företag hållbarhetsrapporterar eftersom större företag antas ha högre påverkan och således blir mer granskade av sina intressenter än mindre företag (Fortanier, Kolk & Pinkse, 2011). Huruvida hållbarhetsrapporteringen påverkar lönsamheten och det således är en anledning till hållbarhetsrapportering är ett ämne som har diskuterats omfattande och resultaten har varit blandade (Hahn & Kühnen, 2013). Ett annat teoretiskt perspektiv är

legitimitetsteori, Haniffa och Cooke (2005) poängterar att hållbarhetsrapportering kan användas för att legitimisera aktiviteter.

2.3.2 Behovet och konsekvenser av reglering

Hess (2007) menar att vid avsaknad av reglering uppstår det en självreglering, vilket kan medföra informationsasymmetri. Informationsasymmetrin gör det svårt för intressenter att avgöra huruvida chefer agerar för deras intressen eller inte (Hess, 2007). Om det inte finns något krav att hållbarhetsrapportera kan företagen undanhålla information från intressenterna. Författaren menar att reglering bidrar till transparens vilket kan minska informationsasymmetrin mellan företag och intressenter (Hess, 2007).

Jackson et al. (2019) menar att självreglering kan ha fördelar som innebär att företag själva kan utveckla egna standarder och därmed optimera innehållet genom att anpassa hållbarhetsrapporter till det specifika företaget. Nackdelen med självreglering enligt författarna är att det kan leda till att företag underpresterar om det inte finns några externa påtryckningar (Jackson et al., 2019). Vidare menar författarna att reglering innebär en standardisering av processen vilket innebär att hållbarhetsrapporten blir bestämd och fast och det är således en nackdel med att införa reglering. Möjligheten för företag att vara flexibla eller fokusera särskilt på vissa aspekter kommer således att minska (Jackson et al., 2019). Beets och Souther (1999) påpekar att hållbarhetsrapporter kan ha en påtaglig effekt på investerares beslut. En extern granskning anses bidra med trovärdighet till investerare. För att en extern granskning ska kunna ske måste standarder utvecklas och revisorer behöver framställa en avdelning som fokuserar på hållbarhetsrapporter (Beets & Souther, 1999).

Giorgio och Cristian (2019) undersöker huruvida direktivet 2014/95/EU påverkade kvaliteten på företags icke-finansiella delgivanden i Tyskland och Italien. Rapporten konstaterade att kvaliteten hade ökat för båda länderna och att de såg en tendens till en viss harmonisering mellan de två ländernas hållbarhetsrapporter. Vidare konstaterade författarna att det var direktivet tillsammans med storlek och bransch som hade den avgörande effekten på kvaliteten. Avslutningsvis konstaterar författarna att ytterligare forskning kring sambandet krävs för att bekräfta det (Giorgio & Cristian, 2019).

2.3.3 Hypotesformulering

Utifrån tidigare forskning anses kvalitet innebära hållbarhetsredovisningens trovärdighet, relevans och innehåll. Hållbarhetslagen har specificerat hållbarhetsfrågor som ska tas upp i rapporten, vilka överensstämmer med UN-Global Compacts principer om hållbarhet. Lagen leder således till att hållbarhetsrapporter täcker relevant information. Habek och Wolniak (2015) konstaterar att företag som hade obligatorisk hållbarhetsrapportering uppnådde högre kvalitet i form av trovärdighet och relevans. Vidare menar Giorgio och Cristian (2019) att direktiv 2014/95/EU ledde till högre kvalitet på hållbarhetsrapporter i Italien och Tyskland. Utifrån tidigare studier formuleras således följande hypoteser:

H0: ingen skillnad förekommer i hållbarhetsrapporters kvalitet mellan år 1 och 2.

H1: det finns en skillnad mellan hållbarhetsrapporters kvalitet mellan år 1 och år 2.

2.4 Teoretisk referensram

2.4.1 Legitimitetsteorin

Legitimitetsteorin innebär att företag strävar efter att uppnå legitimitet från ett externt perspektiv. Legitimitet syftar till hur väl samhället uppfattar att företagets verksamhet och aktiviteter är inom normerna och gränserna som råder i samhället (Deegan & Unerman, 2011). Deegan och Unerman (2011) anger att normerna inte är fastställda utan förändras med tiden och företagen är således tvungna att integrera och reagera på den moraliska miljön de är verksamma inom. För att ett företag ska anses som legitimt är det inte det faktiska utförandet som är avgörande utan det är samhällets slutsatser och uppfattningar om företagets ageranden som formar legitimitet (Deegan & Unerman, 2011). Lindblom (1993) menar att legitimitet uppfylls när det råder ett samspel mellan företagets värdesystem och värdesystemet hos det sociala systemet där företaget är verksamt. Råder det en potentiell eller faktisk skillnad i värderingarna uppstår det ett hot mot företagets legitimitet (Lindblom, 1993).

Vidare uppger Deegan och Unerman (2011) att legitimitetsteorin bygger på ett socialt kontrakt mellan företaget och samhället. Ett socialt kontrakt innebär att det finns förväntningar, implicita och explicita, inom samhället på hur företag bör agera. Inom legitimitetsteorin anses det vara samhället som tillåter företag att bedriva sin verksamhet förutsatt att de uppfyller dess krav och

förväntningar. Det är således ett socialt kontrakt som råder. Företagen måste svara på samtliga intressenter och inte bara investerare för att uppfylla samhällets förväntningar och anses legitima. Om det sociala kontraktet inte uppfylls kan det leda till sanktioner från samhället såsom legala restriktioner eller begränsning av resurser. Enligt legitimitetsteorin äger inte företagen rätten att utnyttja resurser utan det måste förtjänas (Deegan & Unerman, 2011). Mathews (1993) uppger att samhället, en grupp av individer, förser företag med anställda samt rätten att äga och använda naturens resurser. Organisationen producerar produkter som är fördelaktiga för samhället men släpper även ut restprodukter som är negativa. För att samhället ska tillåta företagets existens måste fördelarna överstiga nackdelarna (Mathews, 1993). Således är rätten att utföra sin verksamhet och legitimitet samspelta (Deegan & Unerman, 2011).

Dowling och Pfeffer (1975) anger att legitimitet är en resurs som företaget är beroende av för dess fortlevnad. Vidare är det en resurs som företaget själva kan påverka och manipulera (Woodward, Edwards & Birkin, 1996). Företag kommer att implementera strategier och åtgärder för att uppnå legitimitet (Deegan & Unerman, 2011). Enligt Dowling och Pfeffer (1975) kan företag legitimisera sina aktiviteter genom tre olika sätt:

- 1) Anpassa sin produkt, målsättning och operationer för att uppfylla kraven från samhället,
- 2) Genom kommunikation försöka ändra definitionen av social legitimitet så de stämmer överens med företagets nuvarande värderingar och aktiviteter, och
- 3) Identifiera sig med symboler eller institutioner som anses legitima.

Lindblom (1993) anger att företag kan använda sig av kommunikation för att ändra samhällets uppfattningar och således uppnå legitimitet. Kommunikationen är speciellt viktigt när företagets aktiviteter inte överensstämmer med samhällets förväntningar och värderingar och ett hot mot företagets legitimitet förekommer. Författaren identifierar fyra åtgärder som kan vidtas av företag för att uppnå legitimitet:

- 1) Utbilda och informera om förändringar i företagets prestationer som anses mer legitima,
- 2) Försöka ändra samhällets uppfattning om hur företaget agerar utan att ändra dess beteende, använda rapporter för att ge falsk information,

- 3) Manipulera samhällets uppfattningar genom att distrahera uppmärksamheten från det rådande problemet till ett annat relaterat område där företaget samspelar med samhällets värderingar och förväntningar, och
- 4) Försöka ändra samhällets förväntningar på företaget.

Lindblom (1993) och Dowling och Pfeffer (1975) anger att samtliga åtgärder kan uppnås genom den offentliga årsredovisningen. I årsredovisningen kan företag uppmärksamma positiva aspekter såsom utmärkelser för ett bra miljöarbete eller säkerhetsåtgärder som företaget har implementerat. De kan också använda årsredovisningen för att informera om åtgärder och aktiviteter som inte samhället haft kunskap om tidigare eller kompensera för negativ publicitet. Genom strategierna kan företagen bidra till att de uppfattas samspela med samhällets värderingar, förväntningar och krav och därmed uppnå legitimitet (Deegan & Unerman, 2011).

2.4.2 Intressentteorin

Deegan och Unerman (2011) beskriver intressentteorin som sammankopplad med legitimitetsteorin, båda teorierna ämnar förklara ett större socialt koncept där företag och samhället påverkar varandra. Till skillnad från legitimitetsteorin hänvisar intressentteorin till interaktioner med specifika grupper i samhället. Intressentteorin tar i beaktning att olika intressentgrupper har olika förväntningar och åsikter gällande företag vilket medför att olika sociala kontrakt bildas med olika intressenter (Deegan & Unerman, 2011). Freeman och Reed (1983) har identifierat en vidare definition av termen intressent enligt följande:

“Any identifiable group or individual who can affect the achievement of an organisation’s objectives or is affected by the achievement of an organisation’s objectives.” (Freeman & Reed, 1983, s. 91)

Clarkson (1995) delar in intressenter i två olika typer, primära och sekundära intressenter. De primära intressenterna är de som företaget inte kan överleva utan och de sekundära är de som påverkar eller påverkas av företaget men inte är nödvändiga för företagets fortlevnad (Clarkson, 1995). Inom intressentteorin finns två inriktningar: den etiska och den positiva (Deegan & Unerman, 2011). Den etiska eller normativa inriktningen fokuserar på en rättvis behandling av alla

intressenter, det vill säga ingen distinktion görs mellan primära och sekundära intressenter. Deegan och Unerman (2011) uppger att syftet med rapporteringen är ansvarsbunden snarare än svar på efterfrågan eller ett krav från intressenter med ekonomisk makt. Den positiva eller manageriala inriktningen innebär att företag inte kommer att behandla alla intressenter rättvist utan de kommer fokusera på de intressenter som har mest makt. Ledningens roll är att analysera vilka intressenter som behövs för att kunna driva organisationen. Dessa intressenter kan förändras över tid. Delgivande information till intressenterna är ett verktyg som används för att få support och godkännande eller som ett sätt att avleda från motståndare eller missnöje (Deegan & Unerman, 2011).

Mitchell, Agle och Wood (1997) tar upp tre attribut som intressentteorin måste ta hänsyn till: makt, angelägenhet och legitimitet. Intressenter kan sedan besitta ett, två, tre eller inget av attributen. Utifrån attributen har Mitchell, Agle och Wood (1997) kategoriserat in intressenter i åtta olika kategorier. Latenta intressenter är kategori 1, 2 och 3, intressenterna innehar endast ett attribut och kan således inte anses vara högt prioriterade hos företaget. Kategori 4, 5 och 6 beskrivs som förväntansfulla intressenter. Dessa intressenter innehar två av de nödvändiga tre attributen. Dessa intressenter argumenteras således ha en förväntan på företaget. Kategori 7 är de intressenter som har alla attributen och benämns enligt författarna som definitiva intressenter, vilket är de viktigaste intressenterna. Kategori 8 är de intressenter som inte innehar något av attributen. Över tid kan intressenter flytta mellan kategorierna och bli mer eller mindre viktiga för företaget (Mitchell, Agle & Wood, 1997).

3 Metod

3.1 Övergripande metod

Studien använde sig av en kvantitativ metod för att med hjälp av numeriska data undersöka om ett orsakssamband föreligger genom att använda numeriska data för att förklara en företeelse (Bryman & Bell, 2017). Rapporten har utförts utifrån en deduktiv ansats vilket innebär att det utifrån teori har sammanställts en hypotes. I syfte att samla in data och besvara hypotesen har den kvantitativa metoden innehållsanalys använts. En innehållsanalys tar sin utgångspunkt i en kategoriseringsmodell och observerade data kodas in i kategorier av författarna (Bryman & Bell, 2017). Genom innehållsanalysen har texter och dokument kunnat studeras och analyserats med

ett systematisk och upprepade tillvägagångssätt. Vidare har innehållet som tolkats utifrån teman och ämnen sorterats in i på förhand bestämda kategorier (Bryman & Bell, 2017). Genom att analysera och tolka 30 företags hållbarhetsrapporter före och efter införandet av hållbarhetslagen har primärdata till empirin insamlats. Vidare ämnar rapporten att undersöka huruvida hypotesen kan accepteras eller förkastas genom en hypotesprövning (Bryman & Bell, 2017).

3.2 Insamling av teori

3.2.1 Litteraturgenomgång

Till att börja med genomfördes en litteratursökning. Litteratursökningen utfördes för att författarna skulle uppnå en grundförståelse för ämnet hållbarhetsrapportering och för att samla in sådant som är känt kring forskningsläget. Vidare var syftet att finna nyckelförfattare och tidigare använda teorier och begrepp inom området (Bryman & Bell, 2017). Det är litteratursökningen som möjliggör den teoretiska referensramen.

För att studera ämnet användes databaserna Lubsearch, Google Scholar, Business Source Complete och Scopus. Sökorden som användes var: CSR, Sustainability, Mandatory, Compulsory, Mandatory disclosure, Quality, Environmental reporting, Sustainability reporting och Non-financial disclosures. Vidare studerades tidigare studiers referenslistor i syfte att identifiera återkommande artiklar eller forskare och därmed skapa en överblick över forskningsläget. När en viktig artikel identifierats användes Scopus för att undersöka i vilka artiklar artikeln har refererats och omnämnts i efter publicering.

3.2.2 Val av teoretisk referensram

Den teoretiska referensramen har valts utifrån vad som anses relevant till studiens huvudområde hållbarhetsrapportering. För att avgöra bakomliggande faktorer till varför företag levererar en hållbarhetsrapport av hög kvalitet användes teorier för att analysera hur det påverkar företagets ställning i förhållande till externa aktörer. Enligt Arvidsson (2014) lämnar företag en frivillig hållbarhetsrapport för att bli legitima och leverera värde för dess intressenter. Därför har legitimitetsteorin och intressentteorin valts som teoretisk referensram i studien för att analysera hur företagen arbetar med sitt hållbarhetsarbete. Teorierna används för att analysera

bakomliggande faktorer till varför företag väljer att hållbarhetsrapportera samt förklaringar till en eventuell skillnad i kvalitet efter införandet av reglering.

Flertalet studier har utförts på legitimitetsteorin där den har fått stöd och angett kunnat förklara företagets agerande för att leva upp till samhällets förväntningar och därmed viljan att uppnå legitimitet (Deegan & Unerman, 2011). Dock har teorin mött kritik av forskare som inte accepterar den. Wilmshurst och Frost (2000) utförde en studie där de kunde dra slutsatsen att motiven till att rapportera om miljöfrågor grundades i huruvida konkurrenterna upprättade en hållbarhetsrapport samt efterfrågan från kunder. Således är det inte hela samhället som företagets antas vara ansvariga gentemot utan svarar endast på ett fåtal intressenter, vilket motsäger legitimitetsteorin. Däremot hittade O'Donovan (2002) stöd för legitimitetsteorin i en studie utförd på orsaker till hållbarhetsrapportering med hjälp av företagsledare. Vidare anger Deegan och Unerman (2011) ett flertal exempel på studier när legitimitetsteorin blivit accepterad och använd för att förklara företagets utförande av hållbarhetsrapporter. Därför ansågs teorin som relevant och användes i studien.

För att ta hänsyn till Wilmshurst och Frost (2011) studie om att företagen endast svarar på ett fåtal intressenter användes också intressentteorin eftersom den anger att företag kan agera olika gentemot olika intressenter. Det behöver således inte kräva att hela samhället efterfrågar rapportering om hållbarhetsfrågor. Kritik som har riktas mot intressentteorin är att det är svårt att avgöra vilka intressenter som anses viktiga för företaget eftersom företagen har många olika intressenter med olika intressen (Deegan & Unerman, 2011). Detta bidrar dock inte med problematik i studien eftersom intressenter som vanligtvis nämns i hållbarhetsrapporter och kan tänkas ha ett intresse för hållbarhetsfrågor har valts ut. Således behöver inte studien ta hänsyn till samtliga intressenter.

Slutligen anger Deegan och Unerman (2011) att legitimitetsteorin och intressentteorin ofta appliceras vid undersökningen av företags rapportering kring hållbarhet. Båda teorierna har också använts och accepterats i flertalet studier vilket innebär att de anses som väl etablerade teorier. Därför ansågs teorierna lämpliga att använda i den här studien kombinerat med tidigare forskning kring kvalitet på hållbarhetsrapporter.

3.2.4 Källkritik

Obligatorisk hållbarhetsrapportering och kvalitet på hållbarhetsrapporter är ett ämne där det tidigare gjorts mycket forskning. Trots en utförlig litteratursökning kvarstår risken att författarna av studien missat forskare som anses viktiga inom området. Studien har övergripande använt sig av ett urval av forskare, exempelvis Helfaya, Whittington och Alawattage (2019), Giorgio och Cristian (2019) samt Jackson et al. (2019). Därmed blev studien relativt knuten till dessa forskare och risken finns att andra forskare med andra synvinklar kunnat bidra till en bredare analys och intressant utfall. Vidare visar många av den använda tidigare forskningen samma resultat. Frågan är dock om det speglar det verkliga forskningsläget eller om det blivit missvisande till följd av författarnas val av litteratur. Möjligen finns det andra studier med annorlunda resultat som kunnat bidra till en bredare förståelse för området. Forskningen, författarna och källorna som har använts i studien anses dock vara relevanta för studien och väl speglar forskningsläget och kan anses vara lämpliga för forskningsområdet.

3.3 Insamling av empiri

3.3.1 CONI-modellen

Consolidated narrative interrogation (CONI) modellen användes för att undersöka och utvärdera kvaliteten på de utvalda företagens hållbarhetsrapporter. Modellen är utvecklad av Beck, Campbell och Shrives (2010) och innebär en innehållsanalys som kombinerar hållbarhetsrapporters kvalitativa och kvantitativa egenskaper. Metoden består av både mekaniska metoder och tolkningsmetoder. Texten och innehållet i hållbarhetsrapporter har analyserats och tolkats till numeriska frekvenser som sedan rankats från bäst till sämst för att avgöra kvalitet. Analysen utgick från olika kategorier som i sin tur hade en underkategori utifrån teman och begrepp som är viktiga för en hållbarhetsrapport och dess kvalitet (Beck, Campbell & Shrives, 2010). Vidare är metoden uppbyggd i tre steg för att göra en detaljerad studie och analys av hållbarhetsrapporter.

Steg 1 innebar att kategorisera innehållet och sortera relevant information från hållbarhetsrapporter. Här samlades information från företagens hållbarhetsrapporter in och sorterades utifrån de valda kategorierna. Enligt Beck, Campbell och Shrives (2010) samlas informationen in utifrån de olika kategorierna för att säkerställa att all information med relevant

betydelse för undersökningen fångas upp. Beck, Campbell och Shrives (2010) använder 12 kategorier och 48 underkategorier, men i den här studien valdes andra kategorier och underkategorier. Anledningen var för att bättre anpassa insamlingen av data till sådant som samspelar med definitionen av kvalitet som används i studien. Se nästkommande avsnitt för en redogörelse över vilka kategorier och underkategorier som användes i steg 1.

Steg 2 var att utvärdera informationen utifrån hur mycket information som lämnats, hur detaljerad den var samt vilken karaktär den var. Beck, Campbell och Shrives (2010) utgår från fem nivåer för att utvärdera innehållet men anger även att det existerar en sjätte nivå som benämns 0 och används när ett tema eller begrepp inte nämns i hållbarhetsrapporten. Innehållet i hållbarhetsrapporten har kodats och varje kategori har således blivit tilldelad en poäng mellan 0–5 beroende på hur väl informationen var presenterad (se bilaga 1 för en sammanställning av kodningen). I studien har kodningen utgått från att ge varje underkategori en poäng utifrån nivåerna 0–5, och utifrån poängen har kategorin fått ett medelvärde av tillhörande underkategorier som poäng.

Nivå 1 data är sådan information som endast nämner området men bidrar inte med någon detaljerad information. Sedan ökar nivåerna när mer detaljerad information presenteras och numerisk information anses vara mer detaljrik och värdefull än endast berättande information. Nivå 5 är den högsta nivån där innehållet anses detaljrikt, numeriskt samt bidrar med jämförande data från tidigare år (Beck, Campbell & Shrives, 2010). I tabell 1 framkommer en sammanställning av samtliga nivåer och dess innebörd.

Nivå	Definition
0.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorin nämns inte i hållbarhetsrapporten.
1.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorideinitionen nämns endast berättande. Bidrar inte med detaljerad information om ämnet.
2.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorideinitionen nämns endast berättande. Detaljerad information om ämnet lämnas, innehåller förklaringar och beskrivningar.
3.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorideinitionen nämns endast kvantitativt, bidrar endast med numerisk information.
4.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorideinitionen nämns kvantitativt och berättande. Bidrar med numerisk information tillsammans med berättande förklaring.
5.	Upplysningar som behandlar begrepp och frågor relaterat till kategorideinitionen nämns kvantitativt, berättande och jämförbart. Bidrar med numerisk information tillsammans med berättande förklaring samt jämförelsedata från tidigare år.

Tabell 1 Nivå 1–5 för kodning av information i hållbarhetsrapporter.

Steg 3 i CONI-modellen är en volymetrisk mätning av den insamlade datan. Enligt Beck, Campbell och Shrives (2010) är en sådan mätning nödvändig eftersom det indikerar hur viktig en kategori och underkategori är för företaget. Mätningen syftar till att undersöka i vilken omfattning en fras eller ett ord kopplat till kategorin nämns i hållbarhetsrapporten. Steg 3 har i studien valts att inte utföras. Anledningen till detta är att steget innebär en kvantitativ mätning av hållbarhetsrapporter. Som tidigare studier har påvisat är kvantitet och kvalitet inte likvärdiga och en ökad kvantitet visar inte på en ökad kvalitet som studien ämnar undersöka (Giorgio & Cristian, 2019). Därför ansågs steg 3 inte tillföra någon information som är relevant för att besvara syftet och har således utelämnats.

3.3.2 Val av kategorier

Kategori	Definition	Underkategorier	Forskare
Inkluderande av intressenter	Hur är företagets intressenters intressen beaktade och nämnda i hållbarhetsrapporten.	1. Anställda 2. Ägare 3. Kunder 4. Leverantörer	GRI (2016) (1-4), Freundlieb, Gräler & Teuteberg (2014) (1-4), Deegan & Unerman (2011) (1-4).
Trovärdighet	Använder sig av internationella standarder och certifikat, samt extern och intern granskning.	1. Granskning & revision 2. Certifikat 3. UN-Global Compact, GRI, ISO	Prop 2015/16:193 (1), ISO (u.å.) (2), Helfaya, Whittington & Alawattage (2019) (3).
Tydlighet	Presenterar och kommunicerar informationen tydligt, lättillgängligt och anpassat till användaren.	1. Utformning 2. Visuellt presentation	GRI (2016) (1), Helfaya, Whittington & Alawattage (2019) (2)
Lagen	Lämnar upplysningar om samtliga frågor som ska hanteras enligt hållbarhetslagen.	1. Miljö 2. Sociala förhållanden 3. Personal 4. Respekt för mänskliga rättigheter 5. Motverkande av korruption	Prop. 2015/16:193 (1-5), Svenskt Näringsliv (u.å) (1-5).
Innehåll	Är informationen i rapporten tillräcklig och bidrar med upplysningar som bidrar till en balanserad och tidsaktuell hållbarhetsrapport samt presenterar mått på prestationer.	1. Positiva aspekter 2. Negativa aspekter 3. Relevans 4. Mått	GRI (2016) (1-2), Habek & Wolniak (2015) (3), Leitoniene & Sapkauskienes (2015) (3), Helfaya, Whittington & Alawattage (2019) (4).

Tabell 2 Kategorier och underkategorier vid insamlandet av information från hållbarhetsrapporter.

Kategorierna och underkategorierna som har valts ut i tabell 2 grundades på GRI:s principer på kvalitet, tidigare studier på definitioner av kvalitet utförda av Helfaya, Whittington och Alawattage (2019), Leitoniene och Sapkauskienes (2015), Habek och Wolniak (2015) och Freundlieb, Gräuler och Teuteberg (2014) samt utifrån propositionen till hållbarhetslagen. Samtliga forskare angav trovärdighet som en viktig aspekt för att avgöra kvaliteten på hållbarhetsrapporter. Således är trovärdighet en viktig kategori vid insamlingen av information. Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) fastställer hur trovärdighet kan avgöras med angivna standarder och extern granskning. Standarder forskarna utgick ifrån var GRI, UN Global Compact och ISO för att avgöra hur väl företagen integrerar standarder i hållbarhetsrapporter. Således har dessa valts i studien för vad som definierar underkategorin standarder. Vidare kan företag bli tilldelade en ISO-certifiering vilket säkerställer att företagen lever upp standarderna (ISO, u.å.b). En sådan certifiering ökar trovärdigheten och underkategorin certifiering har således valts. Sveriges regering anger också att en extern granskning kan öka kvaliteten på hållbarhetsrapporter och öka förtroendet hos

investerare, kunder och andra intressenter (prop. 2015/16:193). I undersökningen definieras inte extern granskning utifrån de kriterier som ställs upp i hållbarhetslagen. Hållbarhetslagens kriterier rymmer bara en säkerställning att revisorn har granskat att en hållbarhetsrapport har upprättats och således inte en granskning av själva innehållet. Extern granskning kan i studien bestå av en granskning av hållbarhetsrapporten eller en extern granskning av leverantörer och andra delar av företagets verksamhet som tas upp i hållbarhetsrapporten.

Freundlieb, Gräuler och Teuteberg (2014) anger att inkluderandet av intressenter är en viktig aspekt och här har underkategorierna valts utifrån intressentteorins definition av intressenter. Vidare ingår inkluderande av externa och interna intressenter i GRI:s principer över vad en hållbarhetsrapport bör innehålla (GRI, 2016). Utifrån intressentteorin har fyra intressenter valts ut som anses vara av vikt vid undersökningen av företags hållbarhetsrapporter: anställda, ägare, kunder och leverantörer. Anställda här syftar till hur de anställda trivs på arbetsplatsen, hur utbildningsmöjligheter och utvecklingspotentialen är. Ägare kan syfta både till aktieägare såväl som till ensamma ägare av företagen. Kunder kan vara både business to business och business to consumer. Med inkluderande menas hur väl företaget arbetar med deras intressen och möter deras förväntningar och anger detta i hållbarhetsrapporten.

Enligt GRI:s riktlinjer är det viktigt att hållbarhetsrapporten är tydlig för användaren och tydlighet valdes därmed som ytterligare en kategori. Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) menar på att tydlighet bäst visas på genom visuella presentationer. Visuella presentationer syftar i studien till grafer, diagram och tabeller. Vidare har underkategorin utformning lagts till. GRI (2016) anger att informationen i hållbarhetsrapporten ska vara tillräckligt tydlig för användaren att förstå informationen, informationen ska därmed presenteras på ett tydligt sätt. För att avgöra huruvida företagen uppfyller detta användes underkategorin utformning som syftar till hur hållbarhetsrapporten är strukturerad och hur lätt det är att hitta och förstå informationen.

Vidare anger Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) att innehåll är viktigt för att avgöra kvaliteten och således har kategorin innehåll valts. GRI (2016) anger att en hållbarhetsrapport bör innehålla både positiva och negativa aspekter som medförs av företagets verksamhet. Underkategorierna positiva och negativa aspekter har således fastställts. Positiva aspekter innebär

prestationer som företagen utfört som innebär en förbättring på hållbarhet medan negativa aspekter syftar till hur väl företagen presenterar händelser som haft en negativ inverkan. Helfaya, Whittington och Alawattage (2019) konstaterar att mått är ytterligare en aspekt som är viktig för innehållet vilket således har valts som en underkategori till innehåll. Mått innebär mätbar information som exempelvis koldioxidutsläpp, energiförbrukning, antal anmälda korrupsionsfall och antal arbetsolyckor etcetera. Slutligen har Habek och Wolniak (2015) och Leitoniene och Sapkauskienes (2015) påpekat att relevans är av vikt för innehållet och relevans fastställdes således som en fjärde underkategori. Relevans utgår från GRI (2016) kvalitetsprinciper precision och aktualitet. Företaget ska lämna tillräckligt mycket information utifrån vad som är nödvändigt för deras verksamhet. För att avgöra hur informationen är relevant har hänsyn tagits till om företaget har en väsentlighetsanalys samt hur detaljerad denna är. Vidare har undersökningen utgått från tidsaspekten för att avgöra om informationen som presenteras är aktuell samt jämförbar med andra år.

Slutligen har hållbarhetslagen lagts till som en kategori för att samla in information i vilken grad företagen rapporterar utifrån frågorna som nu är obligatoriska. Således har underkategorierna bestämts utifrån de minimikrav som finns i hållbarhetsrapporten: att delge information om miljö, sociala förhållanden, personal, motverkande av korrruption och respekt för mänskliga rättigheter. Regeringen anser att genom att täcka dessa områden kommer kvaliteten i hållbarhetsrapporterna att öka (prop. 2015/16:193). Miljö har inneburit ett delgivande av information som anger hur företagen arbetar för att minska sin klimatpåverkan. Områden som täcks är exempelvis vattenanvändning, koldioxidutsläpp, energianvändning och användning av förnybara och icke förnybara källor. Sociala förhållanden är ett svårdefinierat begrepp men som i studien har definierats som de insatser företagen gör för att förbättra samhället. Det kan vara lokala insatser såväl som insatser internationellt. Områden som undersöktes här var exempelvis jämställdhet, dialog med lokala grupper samt skydd och utveckling av lokala samhällen. Personal syftar till information gällande personalomsättningshastighet, arbets säkerhet och arbetsvillkor. Motverkande av korrruption har inneburit ett delgivande av information gällande hur företagen arbetar för att motverka korrruption och mutor. Mänskliga rättigheter i sin tur har inneburit ett delgivande av information gällande hur företagen arbetar för att upprätthålla mänskliga rättigheter, exempelvis barnarbete (Svenskt Näringsliv, u.å.).

3.3.3 Datainsamling

Data har hämtats in från företagens hållbarhetsrapporter och årsredovisningar. Utgångspunkten har varit att samla in data från en fristående hållbarhetsrapport. Har företaget haft hållbarhetsrapporten som en del av förvaltningsberättelsen och en fristående hållbarhetsrapport inte funnits tillgänglig samlades data istället in från företagets årsredovisning. För de företagen varken en fristående hållbarhetsrapport eller en separat hållbarhetsrapport i företagets årsredovisning fanns har årsredovisningen genomskotts i sin helhet. I ett fåtal fall har det enskilda moderbolaget inte nått upp till kvoten på 250 anställda men koncernen som helhet har överstigit antalet. I dessa fall har nästa företag på den slumpmässiga listan valts och undersökningen fortsatt.

För att i så stor grad som möjligt undvika andra faktorer som påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporter har det senaste året innan regleringen infördes använts som utgångspunkt. Regleringen infördes under år 2016 och första året det tillämpades var för räkenskapsåret 2017. Att undersöka det senaste året innan regleringen infördes minimerar risken att andra faktorer ska ha haft en betydande påverkan och det går tydligare att dra kopplingar till hållbarhetslagen. Vidare kan GRI:s implementation av en ny standard år 2016 påverkat kvaliteten på hållbarhetsrapporter. GRI-standarderna började gälla och kunde appliceras av företagen redan år 2016. Att undersöka år 2016 istället för ett tidigare år minimerar således risken att implementationen får en påverkan på resultatet eftersom förändringarna enligt standarderna redan är utförda. Vid brutet räkenskapsår har den period valts som ligger närmast införandet av lagen. Vid räkenskapsåret efter införandet av hållbarhetslagen valdes hållbarhetsrapporter från 2018. Detta är den senast tillgängliga hållbarhetsrapporten eller årsredovisningen som har publicerats. År 2018 valdes för att hållbarhetslagen ska ha hunnit bli mer etablerad och haft stor inverkan som på företagets hållbarhetsarbete.

3.3.4 Urval

Den teoretiska populationen i studien utgjordes av de företag som föll inom ramarna för kraven i hållbarhetslagen, vilket enligt regeringen uppskattades till 1 600 företag (Prop. 2015/16:193). Undersökningen utgår sedan från ett stickprov som ska representera populationen. Vidare är urvalets representativitet beroende på hur väl urvalsramen stämmer överens med populationen i undersökningen. Idealet är att urvalsramen och populationen är identiska. En identisk urvalsram

är dock i praktiken svår att uppnå och det överensstämmer sällan perfekt (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010).

Urvalsramen i studien utformades med hjälp av databasen Orbis. Urvalsramen skapades genom att de kriterier som företagen behöver uppfylla för att vara relevanta i studien angavs. Ett första kriterium för att falla under svensk lagstiftning var svenskt företag. Variabeln “World region/Country/Region in country” sattes således till “Sweden”. De företag som skulle undersökas behövde också vara aktiva. Variabeln “Status” sattes till “Active companies”. Utöver detta behövde företagen uppfylla kraven som hållbarhetslagen anger. “Number of employes” angavs till minimum 250, “Operating revenue (Turnover) (mSEK)” angavs till 350 miljoner kronor och “Total assets (mSEK)” sattes till 175 miljoner kronor. Dotterföretag behöver inte upprätta en hållbarhetsrapport utan kan istället hänvisa till moderföretagets hållbarhetsrapport. För att eliminera dotterföretag som är ägda till mer än 50 procent och endast moderföretaget kan ha upprättat en hållbarhetsrapport användes “Remove subsidiaries: Directly or totally owned by a company of the selected group with the following percentage of ownership” minimum 51% och maximum 100%. Utifrån sökningen bestod undersökningens urvalsram av 1220 företag. Urvalsramen är således inte identisk med populationen, men kan antas vara representativ för populationen.

Vidare har ett obundet slumpmässigt urval använts i undersökningen. Vid ett sådant slumpmässigt urval har alla företag sannolikhet att komma med i urvalet (Bryman & Bell, 2017). Syftet med studien är att undersöka hur kvaliteten har ändrats i svenska företag som faller inom lagkravet. Studien undersöker således hela populationen och resultatet ämnar generaliseras över samtliga företag oberoende av storlek, bransch, ägandeform och börsnotering. Därför har ett slumpmässigt urval använts istället för en inriktning på bransch och företagsstorlek.

Stickprovsstorleken i studien fastställdes tidigare till 30 företag. Urvalsfraktionen är stickprovets storlek delat med urvalspopulationen vilket innebär att sannolikheten för ett företag att väljas var 1 på 40 (Bryman & Bell, 2017). Talen 1–1220 ställdes upp i en lista i Excel och sedan genererades slumpmässiga tal med funktionen SLUMP. De slumpmässiga talen användes sedan för att sortera vilka företag som skulle vara med i urvalet (se bilaga 1 för förteckning av företag). Genom att

använda sig av ett slumpmässigt urval minskas utrymmet för fel och subjektivitet som beror på den mänskliga faktorn eftersom företagen inte kan väljas ut utifrån särskilda kriterier (Bryman & Bell, 2017). Vidare kan ett sannolikhetsurval medföra att generaliseringar för hela populationen kan göras. Sannolikhetsurval används ofta i syfte att uppnå ett representativt urval. (Bryman & Bell, 2017).

3.5 Statistisk tillvägagångssätt

För att säkerställa att det finns ett samband mellan kvalitet och införandet av reglering utfördes en statistisk dataanalys i form av hypotesprövning (Bryman & Bell, 2017). Avsikten med analysen var att undersöka om det finns en skillnad i kvalitet mellan år 2016 och 2018. Analysen utfördes genom en hypotesprövning där medelvärdet av företagens poäng på hållbarhetsrapporter jämförs mellan åren. Testet svarar på om skillnaden i poäng beror på slumpen eller om det förekommer ett statistiskt samband. Undersökningen utgår från rapportens nollhypotes som ställs mot mothypotesen. Hypotesen är en tvåsidig hypotes eftersom det inte specificeras i vilken riktning kvaliteten förändras till följd av regleringen. För att avgöra om nollhypotesen kan förkastas och mothypotesen accepteras undersöks huruvida de uppmätta skillnaderna uppnår en tillräckligt hög statistisk signifikans (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010).

För att undersöka skillnader i företags prestationer undersöktes samma företag före och efter införandet av reglering, därmed består studien av parvisa observationer. Eftersom stickprovet i undersökningen är litet går det inte att fastställa att variabeln kvalitetskillnad är normalfördelad. Således utfördes ett Wilcoxon's teckenrangtest vilket är en icke-parametrisk metod (Körner & Wahlgren, 2015). Enligt Körner och Wahlgren (2015) används ett Wilcoxon's teckenrangtest för att avgöra huruvida de parvisa observationerna följer samma fördelning eller om fördelningen kan antas bero på slumpen. Med Wilcoxon's teckenrangtest anges differenser mellan observationerna både i antalet differenser men också storleken på differenserna. Den statistiska analysen visar hur många negativa differenser som uppstått samt antalet positiva differenser. Vidare visar testet på ett medelvärde på storleken av differenserna (Wahlgren, 2012). Ett p-värde beräknas och anger signifikansnivån som avgör om hypotesen ska förkastas eller accepteras. Signifikansnivån som användes i studien är 5 %, vilket innebär att statistiska testet har en effektivitet på 95 %. Det

kritiska p-värdet som användes i studien var 2,5 % eftersom hypotesen är tvåsidig och ett p-värde som understiger 0,025 innebär således att mothypotesen accepteras (Körner & Wahlgren, 2015).

Viktigt är dock att skilja på samband och kausalitet, en dataanalys kan förklara ett statistiskt samband vilket nödvändigtvis inte innebär ett orsakssamband (Bryman & Bell, 2017). För att avgöra huruvida kausalitet förekommer krävs det analys av orsaksmekanismer genom teori och sunt förnuft för att dra slutsatser (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010). I studien har andra bakgrundsfaktorer tagits hänsyn till och analyserats för att avgöra orsaker till den eventuella skillnaden i kvalitet. Bakgrundsfaktorer som analyserades är huvudsakligen eventuella förändringar i den externa miljön som inte beror på lagen. Företagens vilja att uppnå legitimitet och leva upp till intressenternas förväntningar till följd av förändringarna analyserades för att avgöra kausaliteten.

3.6 Metodreflektion

3.6.1 Kritik till metodval

Vid insamlingen av data undersöktes två räkenskapsår, 2016 och 2018, vilket kan kritiseras. För att styrka det empiriska materialet hade ytterligare ett år kunnat tas i beaktning. Förslagsvis hade studien kunnat undersökt år 2014 för att urskilja om det förekom någon skillnad i kvaliteten på hållbarhetsrapporten fram till år 2016. Ytterligare ett år hade bidragit till att det tydligare gått att urskilja huruvida det är införandet av lagen som är den bakomliggande faktorn till kvalitetsförbättringen. Eftersom hållbarhetsfrågor började bli viktiga redan innan år 2016 skulle en sådan undersökning bidra med information om företagen förbättrat sin hållbarhetsrapport redan innan regleringen infördes. Genom att jämföra två lika stora tidsspann hade det kunnat urskiljas om ökningen i kvalitet är större mellan år 2016 och 2018 än mellan år 2014 och 2016. Följaktligen hade syftet tydligare kunnat uppfyllas och besvara huruvida det är hållbarhetslagen som påverkat kvaliteten. Valet att inte inkludera ett tredje år motiveras av att uppsatsens fokus ligger på skillnaden före och efter reglering. Att undersöka skillnader mellan år 2014 och 2016 hade gett ett ökat fokus på varför företag väljer att upprätta en frivillig hållbarhetsrapport vilket inte är syftet med studien. Vidare hade det inte gått att säkerställa att externa påtryckningar varit likgiltiga för åren och det hade blivit svårt att dra en slutsats med insamlade data.

Uppsatsens metod för att besvara syftet har utgått från företagens hållbarhetsrapporter och ingen information från framställarna av hållbarhetsrapporten har insamlats. Kodningen utgick från rapporterna från de valda åren och syftet besvaras utifrån kvalitetskillnader i hållbarhetsrapporterna. Detta bidrar till att studiens empiriska resultat endast kan påvisa om det finns en skillnad på kvaliteten men brister i att besvara huruvida lagen är den bakomliggande faktorn till förändringen i kvalitet. För att beakta bakomliggande faktorer hade metoden kunnat utvecklats och även inkluderat exempelvis intervjuer med framställare av hållbarhetsrapporter. Således hade bakomliggande tankar och motiv till att leverera en hållbarhetsrapport av hög kvalitet framkommit och syftet med studien hade uppfyllts. Vid analysen diskuterades dock detta och andra faktorer har således tagits i beaktning vid slutsatsen men empiriskt material hade stärkt detta ytterligare.

Vidare kan studiens urvalsstorlek kritiseras i och med att det är litet i förhållande till populationen. Möjligen hade ett större urval bidragit till ett annorlunda resultat. En liknande studie med ett större stickprov hade därmed givit ett säkrare resultat än denna studie. Vidare hade ett större urval kunnat påvisa eventuella skillnader i branscher. Dock har författarna av studien använt en statistisk analysmetod som är anpassad för mindre urval och resultatet kan således härledas till resten av populationen utan felaktigheter. Viktigt är dock att ha i åtanke att vid ett annorlunda resultat med ett större stickprov kan det vara att föredra.

3.6.2 Reliabilitet

Reliabilitet innebär studiens konsekvens och pålitlighet vid mätningar av ett begrepp. Det innebär med andra ord att vid upprepande av undersökningen ska samma resultat uppnås. I studien samlades empirin in från årsredovisningar och hållbarhetsrapporter vilket är offentliga dokument. Användandet av offentliga dokument medför således att reliabiliteten kan anses vara hög eftersom testet kan göras om och samma information finns tillgänglig, vilket medför att samma resultat kan uppnås (Bryman & Bell, 2017).

Vidare delas reliabilitet in i tre termer och mest relevant för den här studien är interbedömarreliabilitet som handlar om subjektivitet. Vid klassificeringen av data utifrån

kategorier och ämnen söktes inte innehållet enbart utifrån enstaka ord utan ifrån latent innehåll. Detta kan påverka studiens reliabilitet eftersom olika läsare kan finna olika resultat och det blir således subjektiva bedömningar (Bryman & Bell, 2017). I studien har detta motverkats genom att båda författarna först på egen hand har gått igenom innehållet och kategoriserat in det och därefter diskuterat igenom punkter där oenigheter förekommit. Vidare anger Bryman och Bell (2017) att objektivitet och systematik är viktiga egenskaper när det kommer till innehållsanalys. Genom att tidigt fastställa tydliga regler och tillvägagångssätt och sedan tillämpa dessa i de enskilda fallen kan objektivitet uppnås. Systematik uppnås genom att reglerna tillämpas konsekvent vilket minimerar felkällor och vinklade resultat. I studien har objektivitet uppnåtts genom att CONI-modellens nivåer för kodningen av data har fastställts och fungerat som regler vid samtliga hållbarhetsrapporter. Vidare utfördes en testkodning enligt de fastställda reglerna för att säkerställa hur de skulle appliceras och säkerställa att båda författarna arbetade enligt samma tillvägagångssätt. Följaktligen kan samma resultat uppnås oavsett vem som har utfört studien eftersom objektivitet och systematik kan appliceras (Bryman & Bell, 2017).

3.6.3 Validitet

Validitet kan delas upp i intern validitet och extern validitet. Extern validitet refererar till hur väl resultatet kan generaliseras till resten av populationen. Validitet uppnås dels med att undersökningen har ett representativt urval (Bryman & Bell, 2017). I undersökningen användes ett sannolikhetsurval som enligt Bryman och Bell (2017) är den viktigaste tekniken. Med ett sannolikhetsurval kan skevhet och bias i stor utsträckning elimineras. Dessutom utfördes ett statistiskt test för att avgöra om skillnaden i medelvärden kan antas gälla för hela populationen. Viktigt att poängtera dock är att en generalisering endast kan göras inom populationen urvalet är draget ifrån, i studien kan således en generalisering endast göras till företagen som faller inom lagkravet. Slutsatser för andra företag kan inte dras från undersökningen (Bryman & Bell, 2017).

Vidare anger Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2010) att validitet handlar om giltigheten i det som mäts i undersökningen. Det handlar om att de valda begreppen i undersökningen ska vara relevanta för studien och att studien därmed besvarar syftet. Huruvida studien uppnår validitet beror på om författarna har lyckats göra teoretisk förståelse och begrepp mätbart. Begreppen som undersöks bidrar till att besvara syftet med undersökningen, vilket görs vid operationaliseringen

(Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010). Validitet har uppnåtts i studien genom att operationaliseringen har utförts noga med grunden i tidigare forskning. Flera forskares definition på kvalitet har använts för att säkerställa att de valda begreppen kan besvara huruvida hållbarhetsrapporten uppnår kvalitet. Vidare har begreppen gjorts mätbara med hjälp av CONI-modellens utvärderingsskala där tydliga kriterier används för att poängsätta begreppen.

4 Empiri

4.1 Kvalitet

Rapportens empiri baseras på den innehållsanalys som utförts utifrån CONI-modellen. Resultaten presenteras i diagram och tabeller för att visa hur kvaliteten i hållbarhetsrapporter har förändrats sedan införandet av hållbarhetslagen. Maxpoängen vid undersökningen var 25 poäng. Det högsta enskilda värdet som uppmättes var från IKEA AB:s hållbarhetsrapport 2018 på 23,47 poäng. Det lägsta värdet som uppmättes var i Filmstaden AB:s hållbarhetsrapport från 2016, där de fick 0 poäng.

	Medelvärde	Median	Totalpoäng
År 2016	10,092	9,682	302,747
År 2018	13,817	13,383	414,513

Tabell 3 Medelvärde kvalitet

Medelvärdet kan utläsas ur tabell 3 och var innan hållbarhetslagen infördes 10,092 jämfört med 13,817 efter hållbarhetslagen. Medianen ökade från 9,682 till 13,383 och totalt kan en ökning på drygt 110 poäng ses mellan de två åren.

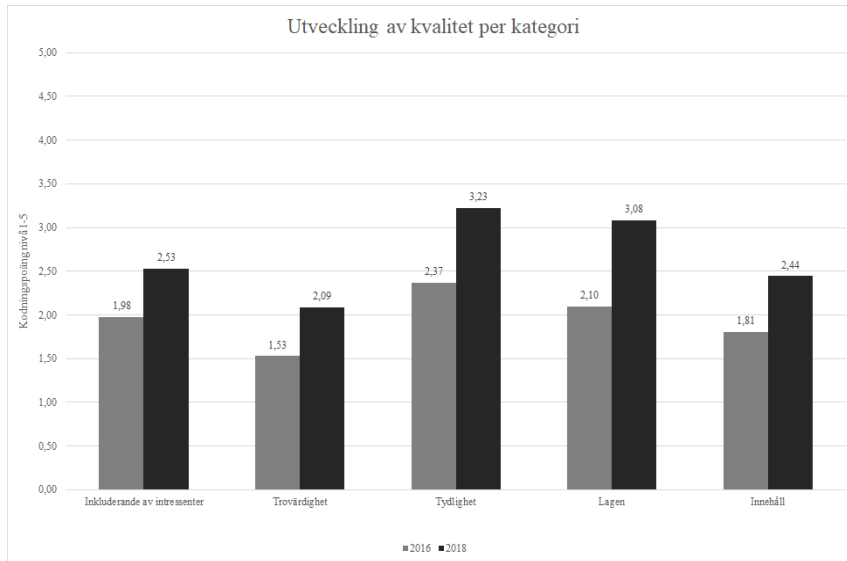

Diagram 1 Medelvärdet i kvalitetsutveckling per kategori

I diagram 1 kan genomsnittliga utvecklingen av kvalitet utläsas utspritt på de olika kategorierna. En ökning kan uttydas av samtliga kategorier. Lagen och tydlighet är de två kategorierna där ökningen har varit störst från år 2016 till år 2018. I dessa två kategorier kan en ökning av medelvärdet utläsas som cirka 1 poäng. I kategorierna inkluderande av intressenter, trovärdighet och innehåll kan det avläsas att en ökning av medelvärdet har skett med runt 0,5 poäng. Trovärdighet är den kategori där medelvärdet varit lägst såväl 2016 som 2018.

4.2 Underkategorier

Vidare presenteras förändringar i underkategorierna i stapeldiagram. Ett stapeldiagram per kategori där underkategorierna visas upp. Avsikten är att förklara vilka underkategorier som ökat mest och i vilka underkategorier företag presterat sämre.

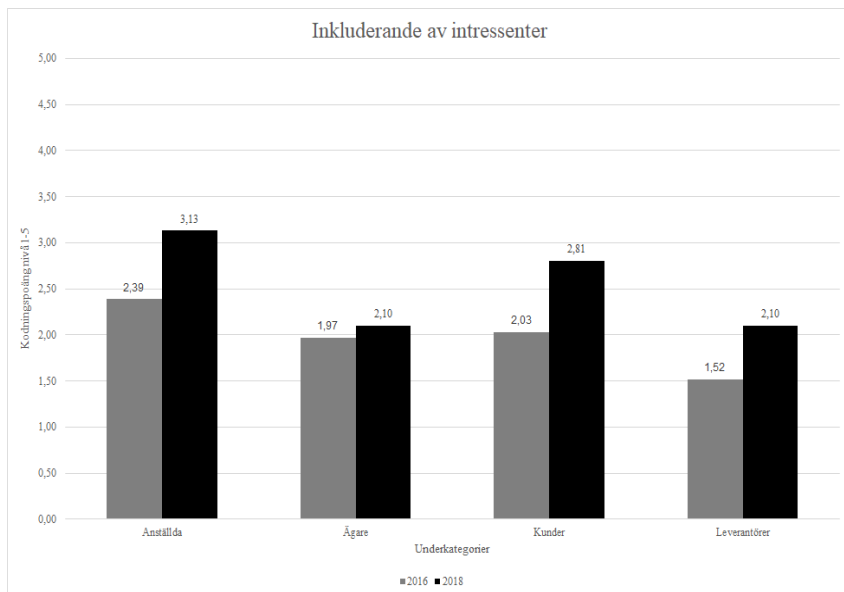

Diagram 2 Utveckling inom inkluderande av intressenter

I diagram 2 visas utvecklingen per underkategori för inkluderande av intressenter. Det går att utläsa att samtliga intressenter har blivit mer inkluderade efter införandet av reglering. Den intressent som hade den minsta ökningen mellan åren är ägare. En ungefär lika stor ökning har skett för samtliga andra intressenter kunder, leverantörer och anställda. Den totala ökningen av kategorin kan således förklaras med en jämn ökning av intressenterna bortsett från ägare där förändringen är relativt liten.

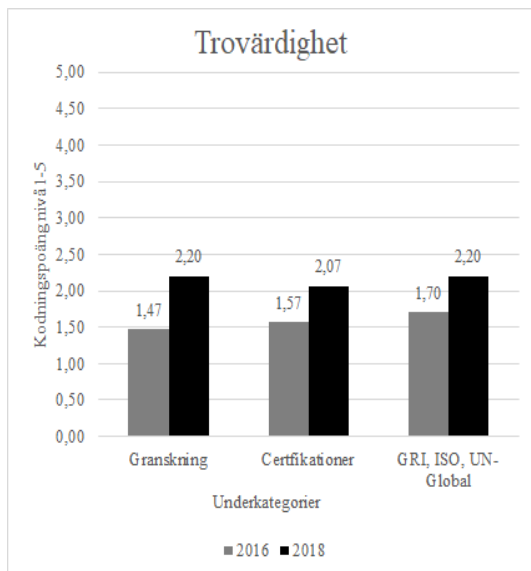

Diagram 3 - Uveckling inom trovärdighet

I diagram 3 utläses att den största ökningen inom trovärdighet har skett inom granskning. Här har en ökning skett med knappt en poäng vilket innebär att företagen i stor utsträckning arbetar mer med granskning och kontroller av sitt hållbarhetsarbete år 2018 än 2016. Vid insamlandet av empirin framgick det att den granskning som företagen arbetade med främst var granskning av deras leverantörer. Det var vidare den typen av granskning som ökade mest mellan år 2016 och 2018. Vidare har användandet av certifikationer och standarder ökat i genomsnitt med 0,5 poäng. Således använder sig företag mer av certifikationer och etablerade standarder för att legitimera sitt arbete med hållbarhet år 2018 än 2016. Resultatet innebär att ökningen av kvalitet sett till trovärdighet främst kan förklaras med en genomsnittlig ökning av granskningar men även de andra kategorierna har haft en tydlig påverkan.

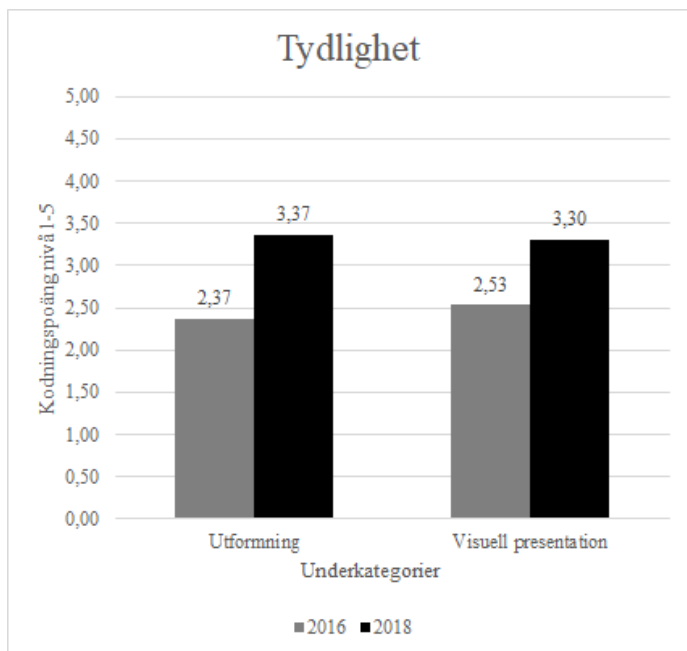

Diagram 4 - Utveckling inom tydlighet

I diagram 4 syns en ökning i båda underkategorierna utformning och visuell presentation. Således har utformning och den visuella presentationen förbättrats mellan åren. Utformning har ökat medelvärdet med nästan 1 hel poäng och visuell presentation har ökat med 0,75 poäng.

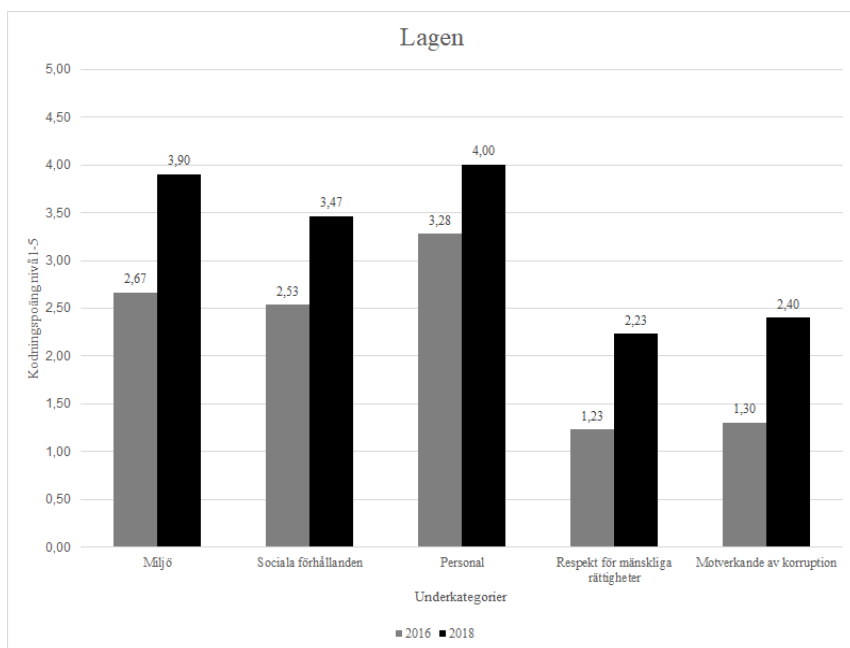

Diagram 5 - Utveckling inom lagens innehåll

Samtliga underkategorier i kategorin lagen har ökat i kvalitet mellan åren. Den största ökningen kan ses i kategorierna miljö, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Alla tre har ökat med drygt en poäng och har således förbättrats mellan åren. Sociala förhållanden har ökat med 0,75 poäng. Den kategorin med den lägsta förändringen är personalen.

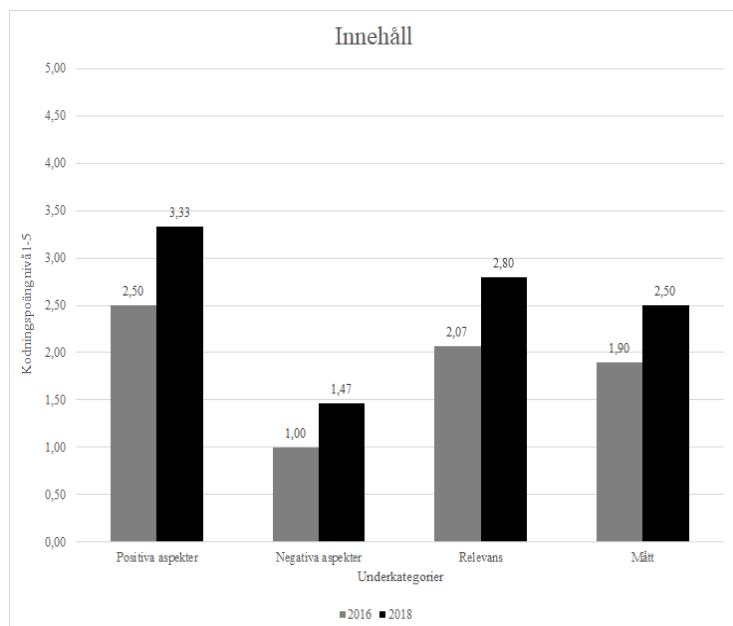

Diagram 6 - Utveckling inom innehåll

Inom kategorin innehåll har samtliga underkategorier haft en ökning mellan år 2016 och 2018. Ur diagram 6 utläses att det har varit en relativt jämn ökning inom samtliga kategorier. Underkategorier som företag presterar lägst inom är negativa aspekter och det är också där ökningen var lägst. Resultatet tyder på att företag tenderar att delge lite information om händelser som har en negativ påverkan på miljö, sociala och ekonomiska aspekter. Vidare har företagen i genomsnitt presterat bättre i samtliga kategorier och innehållet år 2018 är mer relevant och innehållsrikt än 2016.

4.3 Deskriptiv statistik

		Ranks		
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Total2018 - Total2016	Negative Ranks	0 ^a	,00	,00
	Positive Ranks	30 ^b	15,50	465,00
	Ties	0 ^c		
	Total	30		

a. Total2018 < Total2016

b. Total2018 > Total2016

c. Total2018 = Total2016

Test Statistics^a

	Total2018 - Total2016
Z	-4,782 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000
Point Probability	,000

a. Wilcoxon Signed Ranks Test

b. Based on negative ranks.

Tabell 4 - Wilcoxon teckenrangtest totalpoäng

Ur tabell 4 kan p-värdet utläsas som 0,000 vilket innebär att det finns starkt stöd för mothypotesen att det finns en skillnad mellan år 1 och år 2. Signifikansvärdet visar på den procentuella sannolikheten för att resultatet skulle ha orsakats av slump, vilket i detta fall är 0,000 %. Vidare kan det ur tabellen utläsas att positive rank uppgår till 30 vilket innebär att ingen av företagens totalpoäng har minskat eller varit oförändrad från år 2016 till 2018.

		Ranks		
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Intressent2018 - Intressent2016	Negative Ranks	1 ^a	19,50	19,50
	Positive Ranks	24 ^b	12,73	305,50
	Ties	5 ^c		
	Total	30		
Trovärdighet2018 - Trovärdighet2016	Negative Ranks	3 ^d	9,33	28,00
	Positive Ranks	22 ^e	13,50	297,00
	Ties	5 ^f		
	Total	30		
Tydlighet2018 - Tydlighet2016	Negative Ranks	0 ^g	,00	,00
	Positive Ranks	21 ^h	11,00	231,00
	Ties	9 ⁱ		
	Total	30		
Lagen2018 - Lagen2016	Negative Ranks	0 ^j	,00	,00
	Positive Ranks	28 ^k	14,50	406,00
	Ties	2 ^l		
	Total	30		
Innehåll2018 - Innehåll2016	Negative Ranks	1 ^m	3,00	3,00
	Positive Ranks	21 ⁿ	11,90	250,00
	Ties	8 ^o		
	Total	30		

Tabell 5 - Wilcoxon teckenrangtest per kategori

För att vidare analysera hur kvaliteten på hållbarhetsrapporter har förändrats analyseras kategorierna separat för att avgöra om det är någon skillnad mellan kategorierna. Ur första raden i tabell 5 går det utläsa att ett företag har haft en negativ differens mellan åren i kategorin inkluderande av intressenter. Detta innebär att företaget har fått lägre poäng vid kodningen av hållbarhetsrapporten år 2018 än 2016. Vidare går det att utläsa att 24 företag har positive ranks vilket innebär att de har fått en högre poäng år 2016 än 2018. Utöver detta visar även tabellen att det har förekommit fem ties vilket innebär att någon differens i poäng inte har förekommit mellan åren (Körner & Wahlgren, 2015).

Kategorin trovärdighet uppmätte också fem ties och är den kategori med högst antal negative ranks, tre. Således har tre företag försämrat sin poäng. Kategorin tydlighet uppvisar att 21 företag har positive ranks vilket innebär att de har förbättrat sin poäng från år 2016 till 2018. Vidare kan ur tabellen avläsas att nio företag är ties och tydlighet är den kategori där flest antal företag haft samma poäng år 2016 som 2018. Kategorin tydlighet har inga företag som uppmätte en lägre poäng år 2018 än 2016, alltså noll negative ranks. Kategorin lagen uppmätte 28 positive ranks och 2 ties, således har inget företag blivit sämre med att rapportera angående de områden och frågor som lagen omfattar. Vidare är lagen den kategori där flest antal företag har erhållit en bättre poäng år 2018 än 2016. Samtliga områden som lagkravet omfattar har berörts i större omfattning och företagen delger information av högre kvalitet än tidigare eftersom poängen från kodningen har ökat. Slutligen uppmätte kategorin innehåll det högsta antalet ties, åtta, och en negativ rank. Det innebär att åtta företag inte förändrade sin poäng när det kommer till innehållet. Ett företag har presterat sämre år 2018 än 2016. Resterande 21 företag har förbättrat sin poäng och således erhållit positive ranks.

Test Statistics^a

	Intressent2018 - Intressent2016	Trovärdighet2018 - Trovärdighet2016	Tydlighet2018 - Tydlighet2016	Lagen2018 - Lagen2016	Innehåll2018 - Innehåll2016
Z	-3,867 ^b	-3,647 ^b	-4,055 ^b	-4,628 ^b	-4,020 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
Point Probability	,000	,000	,000	,000	,000

a. Wilcoxon Signed Ranks Test

b. Based on negative ranks.

Tabell 6 - Wilcoxon teckenragntest signifikansnivå per kategori

I tabell 6 anger Exact Sig. testets p-värde vilket utläses till 0,000. P-värdet anger signifikansnivån som därmed understiger 0,1 procent vilket innebär att det är en trestjärnig signifikans för samtliga kategorier (Körner & Wahlgren, 2015).

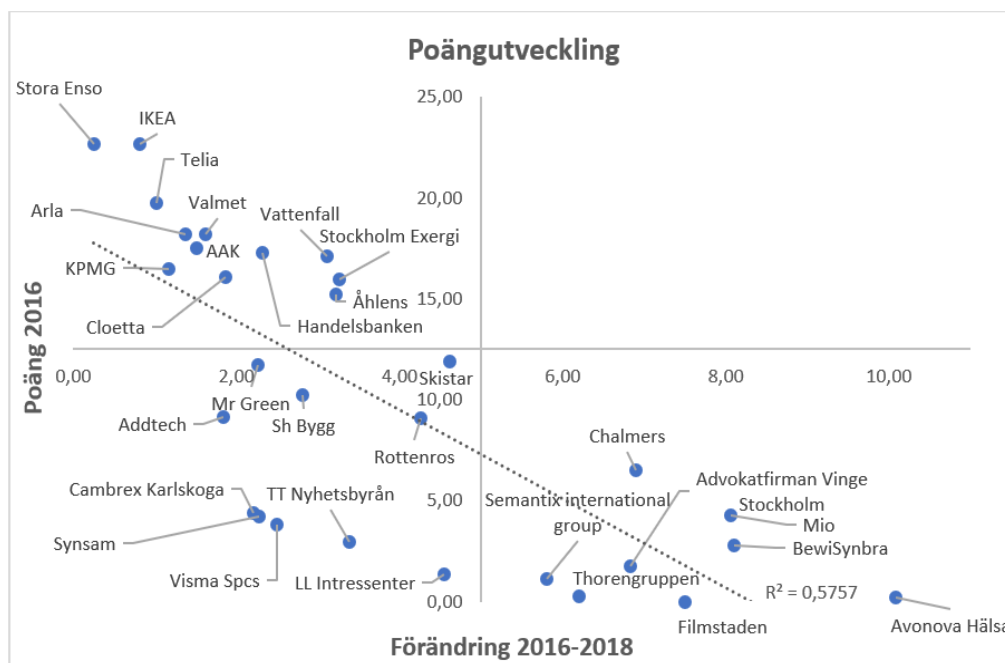

Diagram 7 - Spridningsdiagram på kvalitetsutveckling i förhållande till kvalitet år 2016

Diagram 7 visar spridningen på de undersökta företagen i kvalitetsutveckling i förhållande till hur väl de presterade år 2016. I diagrammet motsvarar y-axeln företagets poäng år 2016 och x-axeln

hur mycket företagets poäng utvecklades mellan år 2016 och 2018. För de företag som har ett högt värde på y-axeln och ett lågt värde på x-axeln innebär det att de presterade bra år 2016 och har haft en låg utveckling i poäng. Ur diagrammet kan utläsas ett negativt samband mellan poäng år 2016 och förändring i kvalitet. Spridningen runt trendlinjen är relativt koncentrerad vilket innebär att sambandet är starkt (Bryman & Bell, 2017). Ett starkt negativt samband innebär att företag med hög poäng år 2016 har en lägre förändring i poäng än företag med låg poäng år 2016. De företag som har ett högt värde på x-axeln och har således haft en högre förändring mellan åren har haft lägre poäng år 2016 vilket går att urskilja i diagrammet.

Avslutningsvis testades underkategorierna för att se om en statistiskt säkerställd skillnad finns för förändringen mellan år 2016 och 2018 (se bilaga 4). Alla underkategorier förutom en har ett p-värde som understiger det kritiska p-värdet på 2,5 %. Underkategorin ägare är den enda underkategori där det inte är statistiskt säkerställt att en skillnad har skett mellan år 2016 och år 2018. Vidare går det att utläsa att ägare hade 18 ties, vilket innebär att 18 av företagen fick samma poäng under åren. Ägare hade 4 negativa ranks där således 4 företag fick en sämre poäng år 2018 jämfört med år 2016.

5 Analys

5.1 Hållbarhetsrapportering innan reglering

Fortainer, Kolk och Pinkse (2011) menar att företagsstorlek är en anledning till att företag väljer att hållbarhetsrapportera eftersom stora företag utsätts för hård granskning av sina intressenter. Utifrån den insamlade empirin återfinns stöd för det uttalandet. Samtliga företag i urvalet förutom Filmstaden har sedan tidigare delgivit någon form av information gällande deras hållbarhetsarbete innan regleringen infördes. Företagen som faller in under lagkraven för obligatorisk hållbarhetsrapportering har ofta över 350 miljoner kronor i omsättning. Företagen kan därmed antas vara större och har en extern press på sitt hållbarhetsarbete. Olika stora företag kan antas utsättas för olika förväntningar från olika intressenter. Stora företag kan vidare antas behöva ta mer ansvar i samhället eftersom deras verksamheter påverkar hållbarhet i större utsträckning än små företag (Fortainer, Kolk & Pinkse, 2011). Således har stora företag högre förväntningar och

krav på sig att motverka deras påverkan på hållbarhet. Detta kan tänkas förklara varför många av företagen hade någon form av hållbarhetsrapportering redan 2016.

Trots att majoriteten av företagen hade någon form av hållbarhetsrapportering innan införandet av regleringen går det att utläsa skillnader i kvalitet mellan företagen. I bilaga 1 går det att utläsa att de företag som presterade bäst år 2016 var Stora Enso AB och IKEA AB som uppnådde mellan 22 och 23 poäng av max 25 poäng. Gamerschlag, Möller och Verbeeten (2010) pekar ut bransch som en anledning till att det förekommer skillnader i företags hållbarhetsrapporter. Stora Enso AB är ett av Sveriges största tillverknings- och industriföretag medan IKEA AB tillhör detaljhandeln. Båda branscherna kännetecknas av hög miljöpåverkan samt påverkan på andra aspekter inom hållbarhet. IKEA AB arbetar internationellt och har ofta sin produktion i utvecklingsländer varav respekt för mänskliga rättigheter och andra sociala aspekter blir aktuella. Detaljhandeln och industribranschen är två branscher som kan anses ha hög påverkan på miljö, sociala, och ekonomiska aspekter vid produktionen. Således leder deras verksamhet till en påfrestning på hållbarhet och möjligen har intressenterna högre förväntningar och krav att de lämnar en hållbarhetsrapport än i andra branscher. Intressentteorin bygger på att företag svarar på olika intressenters krav och förväntningar (Deegan & Unerman, 2011). Fokuset på hållbarhet har ökat under de senaste åren och konsumenterna har blivit mer medvetna om hållbarhet och vikten av att företagen tar ansvar för sitt agerande. Hållbar konsumtion och klimatkompensation har blivit trendiga uttryck och det avspeglas i intressenters förväntningar på företag. I en detaljhandel kan kunder antas vara primära intressenter och därmed en intressent som företaget inte kan fortleva utan (Clarkson, 1995). I en detaljhandel är kunden ofta också konsumenten vilket innebär att hållbarhet är en viktig aspekt att ta hänsyn till. Detta kan förklara varför IKEA AB och andra företag inom detaljhandeln har en hållbarhetsrapport av hög kvalitet redan innan regleringen infördes.

För Stora Enso AB kan legitimt arbete tänkas vara en förklaringsfaktor till den höga kvaliteten på hållbarhetsrapporten år 2016. Bolag inom industribranschen utnyttjar naturens resurser och har klimatpåverkan i form av utsläpp. I industribranschen kan det således vara viktigt att företag uppfyller samhällets krav och förväntningar för att få fortsätta sin verksamhet. De positiva aspekterna med produktionen måste överstiga de negativa konsekvenserna av produktionen

(Mathews, 1993). Enligt legitimitetsteorin äger inte företag rätten att utnyttja resurser utan det är något som måste förtjänas (Deegan & Unerman, 2011). För att företag ska visa att de förtjänar att använda naturens resurser behöver de således visa hur de arbetar hållbart. Genom att bidra med högkvalitativ information i hållbarhetsrapporter kan de kommunicera ut sitt hållbarhetsarbete på ett legitimt sätt. För att Stora Enso AB ska uppnå legitimitet behöver de således upprätta hållbarhetsrapporter för att svara på samhällets förväntningar.

De företag som fick lägst totalpoäng, runt 0–2 poäng, år 2016 var främst de företag som befinner sig i tjänste- och konsultbranscher (se bilaga 1 och 2). Här spelar intressentmodellen in på ett annorlunda sätt eftersom deras intressenter kan tänkas prioritera andra aspekter än hållbarhet. Detta kan bero på att företagen inte har lika stor påverkan på sociala, miljömässiga och ekonomiska förhållande som produktionsföretag. Intressentmodellen innebär att företag anpassar sig efter sina intressenters behov och krav, om intressenterna inte kräver en hållbarhetsrapport med hög kvalitet kommer inte företagen att leverera det (Deegan & Unerman, 2011). För att företagen ska uppnå legitimitet måste de fortfarande svara på samhällets förväntningar, men dessa kan vara andra förväntningar som inte är lika hårt kopplade till hållbarhet (Deegan & Unerman, 2011).

Det sociala kontraktet som råder innebär att företagen förväntas uppfylla samhällets krav och förväntningar för att fortsätta bedriva sin verksamhet. Det är viktigt att ta hänsyn till samtliga intressenter och inte endast investerare (Deegan & Unerman, 2011). Större företag har därmed ett högre socialt kontrakt och behovet att leva upp till kontraktet är högre än för mindre företag. Tillvägagångssätt för företag att leva upp till det sociala kontraktet är att ändra sin målsättning, sina produkter och kommunicera ut sitt hållbarhetsarbete (Dowling & Pfeffer, 1975). Kommunikation kan med fördel göras i hållbarhetsrapporter och årsredovisningar eftersom det är offentliga dokument, därmed kommer de bidra med information till samtliga intressenter och kan anses legitima i samhället. Legitimitetsaspekten och trycket på stora företag kan således var en förklaring till varför majoriteten av urvalet redan hade en redovisad hållbarhetsrapport innan regleringen infördes. Vilket stämmer överens med Haniffa och Cooke (2005) som anger hållbarhetsrapporter som ett sätt att legitimera sina aktiviteter.

5.2 Kvalitetsutveckling

Jackson et al. (2019) menar att antalet CSR-aktiviteter ökar vid obligatorisk hållbarhetsrapportering och att den främsta ökningen syns bland företag där kvantiteten var lägre innan införandet av lagstiftningen. Till skillnad från Jackson et al. (2019) studeras i denna studie inte kvantitet utan kvalitet, men samma typ av resonemang går att applicera på kvaliteten. Diagram 7 visar ett samband mellan totalpoäng år 2016 och utvecklingen i kvalitet. I diagrammet går det att urskilja att det finns ett samband mellan totalpoäng år 2016 och poängutvecklingen. I diagrammet utläses att företag med låga poäng innan regleringen har haft en hög poängutveckling i kvalitet och de med höga poäng år 2016 haft en låg poängutveckling. Således innebär sambandet att ju högre poäng företagen haft år 2016 desto lägre förändring i kvalitet uppkom av regleringen. Ett exempel på detta är Avonova Hälsa AB där det går att urskilja att de haft den största utvecklingen i kvalitet och hade låg poäng år 2016 (se diagram 7). Företaget hade år 2016 0,20 poäng och har haft en poängutveckling på 10,28 (se bilaga 3). De företag som hade högre poäng år 2016 har inte haft lika hög ökning, exempelvis IKEA AB och Stora Enso AB förbättrades med 0,82 poäng respektive 0,25 poäng (se bilaga 3). Företagen motsvarar tydliga exempel på företag som följer trendlinjen i diagram 7 och visar på sambandet mellan kvalitet år 2016 och kvalitetsutveckling. Således ökar kvaliteten efter införandet av lagen och den främsta ökningen syns bland företag där kvaliteten var lägre innan införandet.

En förklaring till skillnaderna kan vara att de företag som hade en lägre kvalitet underpresterade på grund av självreglering och bristen av en extern påtryckning (Jackson et al., 2019). Företagen som hade en låg kvalitet på hållbarhetsrapporten rapporterade således under lagkravet och får därmed en naturlig ökning vid införandet av reglering. Eftersom företagen i många fall inte uppfyllde de minimikrav som är obligatoriska enligt hållbarhetslagen har regleringen inneburit att företagen måste förbättra sin prestation. Följaktligen kan det tänkas att lagen har lett till en förbättring för företag med låg kvalitet år 2016. Att de företagen med höga poäng redan år 2016 inte ökat lika mycket kan förklaras med att de uppnådde lagkravet innan regleringen. Således blir de inte lika påverkade av regleringen eftersom de inte behöver justera sin hållbarhetsrapport i lika stor utsträckning. Företagen presterade redan tillräckligt för att uppnå en hög kvalitet och underpresterade alltså inte till skillnad från företagen med låg kvalitet (Jackson et al., 2019). Vidare kan det tänkas finnas ett tak, när företagen presterar tillräckligt nära taket är det svårt att prestera

mer. Vissa företag uppnådde maxpoäng i en del kategorier redan år 2016 och de kan därmed inte förbättras av regleringen.

Filmstaden AB var det enda företaget som inte hade någon form av hållbarhetsrapportering i de årliga rapporterna år 2016. Giorgio och Cristian (2019) konstaterar att kvantiteten av hållbarhetsrapporter ökar efter införandet av lagen men att det inte innebär en ökad kvalitet. Empirin visar att det bara var ett företag som hade 0 poäng innan införandet av regleringen vilket medför att de uppnådde en ökad kvalitet främst genom ökad kvantitet.

5.3 Kvalitetsförbättring

Empirin visar att samtliga hållbarhetsrapporter har ökat i kvalitet mellan år 2016 och 2018 vilket stämmer överens med Giorgio och Cristians (2019) studie hur implementeringen av direktiv 2014/95/EU påverkade italienska och tyska företags hållbarhetsrapportering. En förklaring till kvalitetsförbättring kan vara införandet av reglering men det kan också vara att hållbarhet har blivit mer uppmärksammat de senaste åren. Till följd av uppmärksamheten kan det tänkas att företagens kunder värdesätter att företag arbetar och är transparenta angående hållbarhetsfrågor. Gamerschlag, Möller och Verbeeten (2010) anger att en anledning till att företag hållbarhetsrapporter är ekonomiska skäl. Företagen tillgodoser således intressenternas efterfrågan på hållbarhetsrapportering för ekonomisk vinning. På grund av intresset av hållbarhet kan en hållbarhetsrapport med hög kvalitet anses vara en konkurrensfördel och kan därmed påverka företagets lönsamhet positivt. Däremot anger forskning att kopplingen mellan lönsamhet och hållbarhetsrapportering varit tvetydig (Hahn & Kühnen, 2013). Huruvida ekonomiska skäl skulle vara den enda avgörande faktorn är därmed tveksamt.

Intressentteorin beskriver hur olika intressentgrupper kan ha olika förväntningar och åsikter på företag (Deegan & Unerman, 2011). I undersökningen kan det urskiljas från diagram 2 att kunder och anställda är de två intressentgrupper som har inkluderats i störst utsträckning i hållbarhetsrapporten. Båda underkategorierna har kunnat säkerställas statistiskt vilket innebär att det går generalisera på hela populationen. Resultatet tyder på att företagen arbetar med den positiva inriktningen inom intressentteorin eftersom de inte behandlar alla intressenter lika. När den positiva inriktningen används innebär det att fokus ligger på de intressenter som har mest makt.

Intressentteorin anger att dessa kan skifta över tid (Deegan & Unerman, 2011). Ett sådant skifte kan antas ha skett mellan år 2016 och 2018 i de företag som studerats. Mitchell, Agle och Wood (1997) menar på att makt, angelägenhet och legitimitet är tre attribut som intressentteorin behöver ta hänsyn till. Kunder och anställda kan tänkas vara företagets definitiva intressenter och besitter således alla tre attributen. Kunder och anställda är därmed de viktigaste intressenterna och verksamheten skulle inte kunna fortlöpa utan dem.

Vidare anger intressentteorin att företag bildar olika sociala kontrakt med olika intressenter vilket kan förklara skillnaderna i inkluderande av de olika intressenterna (Deegan & Unerman, 2011). I studien har inkluderande av ägare ökat med 0,13 poäng men det är inte statistiskt säkerställt och kan således inte generaliseras på hela populationen. Innan regleringen uppnådde ägare nästan samma poäng som intressenten kunder, men det går att urskilja att kunder ökat betydligt mer efter införandet av reglering. Procentuellt sett har således inkluderande av ägare i hållbarhetsrapporten minskat mellan åren i jämförelse med resterande intressenter. Ägare kan dock anses vara en primär intressent, men kräver möjligen inte lika starkt hållbarhetsarbete. Det sociala kontraktet antas således vara högre inom hållbarhet för kunder och anställda eftersom de kan tänkas värdesätta hållbarhet högt. Däremot är kvalitetskillnaden för ägare inte statistiskt säkerställd så en sådan slutsats går inte att fastställas för populationen. Beets och Souther (1999) menar på att hållbarhetsrapporter kan ha en påtaglig effekt på en investerares beslut. Utifrån studien kan det dock inte fastställas att inkluderandet av ägare är det som gör hållbarhetsrapporten viktig för investerare.

Beets och Souther (1999) trycker på att extern granskning bidrar med trovärdighet och att standarder behövs för att granskning ska kunna uppnås. I kategorin trovärdighet är det underkategorin extern granskning som haft den största ökningen mellan åren (se diagram 3). Hållbarhetslagen kräver inte en extern granskning av hållbarhetsrapporter. Trots frånvaron av krav kan en statistiskt säkerställd ökning av extern granskning utläsas i undersökningen. Regeringens resonemang till att inte kräva en extern granskning grundade sig i att kostnaderna var för höga. I studien har en ökning av extern granskning skett och fördelarna som kan kopplas till den externa granskningen har ansetts överstiga de ekonomiska kostnaderna som uppstått. För att ett företag ska kunna anses som legitimt är det inte det faktiska utförandet som är avgörande utan det är vad

samhället uppfattar som företagets agerande (Deegan & Unerman, 2011). En extern granskning innebär att en oberoende tredje part granskar olika processer och förhållanden. Vid en oberoende granskning kan samhället få en trovärdig rapport som de kan lita på och skillnaden mellan företagets faktiska agerande och vad samhället förväntar sig kan minska. Vidare kan ökningen som har skett av användandet av standarder och certifieringar tänkas bidra till en harmonisering och öka företagets legitimitet.

I tabell 5 går det att urskilja att kategorin lagen har ökat i kvalitet från år 2016 till 2018 och skillnaden är signifikant säkerställd. Korruption är den frågan där flest företag har haft en ökning i hur väl de rapporterar om området efter att regleringen infördes (se bilaga 4). Ökningen kan förklaras med att få företag hade omfattande information om korruption innan lagen och eftersom det nu är ett lagkrav är det en naturlig ökning. Däremot anger lagen endast att företag ska nämna och behandla samtliga frågorna i hållbarhetsrapporten. Lagen anger ingenting om hur detaljerad eller omfattande sådan information ska vara. Således kan det antas räcka att uppnå nivå 2 för att uppfylla lagkravet. I diagram 5 går det att urskilja att samtliga underkategorier inom lagen uppnår en genomsnittlig poäng över 2 efter införandet av lagen. Respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption hade båda låga poäng innan införandet av lagen men uppnår 2,23 respektive 2,40 poäng efter införandet av reglering. Företagen presterar således mer än vad lagkravet anger, vilket kan förklaras med företagens vilja att uppnå legitimitet samt tillfredsställa intressenterna. För att uppnå legitimitet måste företagen leva upp till det sociala kontraktet som kan ha ökat till följd av regleringen inom hållbarhetsfrågorna (Deegan & Unerman, 2011). Förändringar i samhället och vikten att ta hänsyn mer till mänskliga rättigheter samt korruption kan förklara varför företag presterar mer än vad som krävs enligt lagen. Samhällets förväntningar överensstämmer således inte med lagkravet och företaget presterar bättre för att vara samspelta med samhällets värdesystem (Lindblom, 1993).

Vidare är personal det område där företagen har högst totalpoäng och således högst kvalitet vilket kan förklaras med intressentteorin och legitimitetsteorin. Som tidigare nämnt är de anställda en intressent som företagen prioriterar högt och som är företagets definitiva intressenter (Mitchell, Agle & Wood, 1997). Därmed är personal något som företagen prioriterar att rapportera mer omfattande om än vad lagen kräver. Att företagen presterar över lagkravet kan återigen förklaras

med att lagen inte samspelar med det sociala kontraktet. Om företagen endast uppfyller lagkravet kommer de därmed inte anses legitima av samhället eftersom de inte skulle samspela med samhällets förväntningar. Vid en potentiell skillnad i värderingarna är företagens legitimitet hotad (Lindblom, 1993). För att företagen inte ska riskera ett legitimitetshot väljer företagen att rapportera mer omfattande om personal än vad lagen kräver vilket resulterar i högre kvalitet. Därmed uppfyller företagen legitimitet och kan fortsätta sin verksamhet.

Jackson et al. (2019) uppger att reglering inte bidrar till att företagen rapporterar om eventuella negativa effekter eller risker som uppkommer av företagets verksamhet. Den här studien har däremot kommit fram till motsatsen. I bilaga 4 framgår det att negativa aspekter har fått en positiv förändring år 2018 vilket är statistiskt säkerställt med en signifikansnivå på 0,012. Således är det statistiskt signifikant att regleringen har lett till att företag i större grad rapporterar om negativa aspekter kopplade till sitt hållbarhetsarbete. En anledning till förändringen kan härledas till att Sveriges lag anger att sådan information ska inkluderas i hållbarhetsrapporten (prop. 2015/16:193). En förklaring till ökningen i negativa aspekter kan också förklaras med legitimitetsteorin. För att uppnå legitimitet och undvika kritik eller hot mot legitimiteten kan de använda hållbarhetsrapporten för att informera om eventuella problem verksamheten bidrar med. Således informerar de om information som inte tidigare varit offentlig och kan undvika negativ publicitet (Deegan & Unerman, 2011).

Normerna och förväntningarna samhället har på företagen är inte fastställda utan förändras med tiden. Därmed måste företagen integrera och reagera på förändringar i samhället för att anses legitima (Deegan & Unerman, 2011). Studien visar att kvalitet på hållbarhetsrapporter har förbättrats efter införandet av reglering. Förbättringen kan förklaras med såväl intressentteorin som legitimitetsteorin. Förutsatt att förväntningarna förändras kan en förklaring vara att hållbarhetslagen har påverkat den moraliska miljön som företagen är verksamma inom. En obligatorisk hållbarhetsrapportering kan tänkas öka kraven och förväntningarna från samhället, och således måste företagen prestera bättre för att möta det sociala kontraktet. Att företag hållbarhetsrapporterade redan innan regleringen infördes var för att leva upp till intressenternas krav och för att uppnå legitimitet (Deegan & Unerman, 2011). När ett lagkrav införs ökas förväntningarna av samhället eftersom företag måste uppfylla de lagar som råder för att anses

legitima. Därmed var de företag som hade en hållbarhetsrapportering av låg kvalitet tvungna att prestera en hållbarhetsrapport av högre kvalitet. Vidare kan det tänkas att ett lagkrav på hållbarhetsrapportering höjer samhällets förväntningar på företag utöver att endast uppfylla minimum lagkravet vilket förklarar en ökning på kvalitet i samtliga bolag. Lagen har således bidragit till en förändring i den moraliska miljön som företagen måste reagera på.

6 Slutsats och diskussion

6.1 Slutsats

Utifrån resultat och analys av den insamlade empirin kan det fastställas att införandet av hållbarhetslagen i Sverige har lett till högre kvalitet på hållbarhetsrapporter. Samtliga hållbarhetsrapporter har ökat i kvalitet efter regleringen och ökningen har skett inom alla aspekter av kvalitet. Således är kvalitetsförbättringen applicerbar för alla bolag oberoende av bransch, storlek och ägarstruktur. Vidare är undersökningen statistiskt säkerställd med en trestjärnig signifikansnivå på 0,000 vilket innebär att resultatet kan generaliseras till hela populationen. Det går således att säkerställa och dra slutsatsen att kvaliteten på hållbarhetsrapporter har blivit bättre efter införandet av hållbarhetslagen för de företag som uppfyller lagens gränsvärden. Vidare visar analysen att utvecklingen av kvalitet var högre för de företagen med lägre kvalitet innan regleringen. Hur hög kvalitet företaget hade på sin hållbarhetsrapport innan införandet av reglering är således samspelt med effekten som hållbarhetslagen har haft på hållbarhetsrapporter. Slutligen har hållbarhetslagen inneburit en kvalitetsökning främst inom de områden som lagen omfattar och mer specifikt rapporterar företagen mer detaljerat om arbetet kring mänskliga rättigheter och antikorrupktion. Ytterligare framkommer det en ökning av granskningen av hållbarhetsrapporter trots att lagen inte kräver granskning.

Trots att kausalitet inte kan fastställas i studien kan lagförändringen antas vara den avgörande faktorn till ökningen i kvalitet. Kodningen av hållbarhetsrapporterna gjordes med enbart två års mellanrum vilket minskar sannolikheten för att andra faktorer ska ha påverkat resultatet. Vidare har alla företag förbättrats sedan lagen vilket ytterligare tyder på att lagen är den bakomliggande faktorn. En annan faktor som kan ha påverkat förbättringen i kvalitet är att det anses vara trendigt att rapportera om hållbarhetsfrågor och det har en fått en mer betydande roll i samhället. En sådan

trend hade dock bidragit till skillnader på kvalitetsförbättring i olika branscher eftersom olika branscher har olika påtryckningar och ansvar för hållbarhetsfrågor. Förändringarna hade inte gällt för alla företag och vissa branscher hade saknat behov att förbättra sin hållbarhetsrapport. Eftersom resultatet visar på att alla företag har blivit bättre, oavsett bransch, kan det antas vara hållbarhetslagen som är den största bakomliggande faktorn till förändringen. Vidare är faktorer som påverkat kvalitetsförbättringen företagets vilja att uppnå legitimitet och uppfylla intressenterna förväntningar. Utifrån analysen framkommer det dock att det kan vara regleringen som har justerat förväntningarna i samhället och därmed företagets behov att leverera en bättre hållbarhetsrapport.

Resultatet i studien innebär såväl bekräftande som vidareutveckling av tidigare studier inom ämnet. Tidigare studier gjorda av Habek & Wolniak (2015) påvisar en förbättring av kvalitet vid obligatorisk hållbarhetsrapportering. Till skillnad från deras studie som bygger på en jämförelse mellan länder har jämförelsen gjorts före och efter införandet av regleringen i Sverige. Resultatet i studien bidrar således till kunskap om effekten på kvaliteten på hållbarhetsrapporter efter införandet av lagstadgad hållbarhetsrapportering. Vidare visar studien att kvaliteten är högre efter införandet av reglering för samtliga bolag till skillnad från Giorgio & Cristian (2019) som angav att det berodde på storlek och bransch samt endast undersökte börsnoterade bolag. Jackson et al. (2019) lyfter i sin studie att en ökning i kvantitet är tydligare hos företag där kvantiteten var låg innan lagstiftningen. Forskarens resultat syftar dock till kvantiteten på hållbarhetsrapporter medan vår studie bidrar med samma information hänvisat till kvaliteten. Slutligen bidrar studien med att ett bredare begrepp på kvalitet är undersökt än tidigare studier. Habek och Wolniak (2015) fastställde kvalitetsförbättring utifrån trovärdighet och relevans. Kvalitetsbegreppet som används i vår studie är trovärdighet, relevans, innehåll och kommunikation samt hur väl intressenterna är inkluderade i rapporten. Således kan studien dra slutsatser att kvaliteten har förbättrats av regleringen på en bredare nivå.

6.2 Diskussion

Vid utförandet av studien upptäcktes det att GRI:s förändring i standarderna år 2016 kan ha haft en påverkan på studiens resultat trots att det beaktades vid val av år. Förändringen i GRI:s ramverk kan ha påverkat företagets hållbarhetsrapporter och är möjligen en faktor som påverkat

förbättringen i kvalitet. GRI:s nya standarder publicerades redan år 2016 vilket innebär att förändringen standarderna bidragit till bör ha uppkommit redan vid räkenskapsåret 2016. Dock var G4-standarderna tillåtna fram till år 2018 vilket innebär att viss felaktighet vid bedömningen kan ha uppstått. Om företagen har anpassat sin hållbarhetsrapport senare än år 2016 kan det ha bidragit till ett missvisande resultat. I sådana fall är det svårt att fastställa om förändringen i kvalitet orsakas av förändringarna i GRI-ramverket eller av införandet av hållbarhetslagen eftersom 91 % av svenska företag använder sig av GRI (Habek & Wolniak, 2015). Vid en genomgång av den nya GRI-standard jämfört med G4 går det dock att urskilja att standarderna är lika varandra och ingen betydande skillnad har skett. Att företagen har anpassat sig till den nya standarden efter år 2016 bör således inte ha inneburit en betydande effekt på företags hållbarhetsrapporter och således inte påverkat studien.

Studiens resultat kan indikera att reglering bör införas i större utsträckning för att hållbarhetslagen ska samspela med samhällets krav på hållbarhet. Eftersom studien visar att kvaliteten på hållbarhetsrapporter ökar efter införandet av lagen kan det argumenteras att reglering bidrar till bättre hållbarhetsrapporter och därför bör utökas. I dagsläget omfattar lagen endast större företag och utifrån resultatet kan det motiveras att införa reglering i större omfattning och omfatta mindre företag. Däremot är det inte säkerställt att det endast är införandet av reglering som bidragit till förändringen, vilket behöver beaktas. Det är möjligt att andra faktorer har påverkat förändringen i företagens hållbarhetsrapporter och det inte enskilt är införandet av reglering. Kausaliteten i studien grundas endast på vår analys och tolkningar av kvalitetsskillnader kopplat till den teoretiska referensramen. Empiriskt material för slutsatsen saknas vilket innebär en viss osäkerhet i resultatet. Vidare finns det en risk att hållbarhetsrapporterna blir en standardiserad process vid reglering av hållbarhetsrapporter och inte speglar det faktiska arbetet med hållbarhet. Risken finns att hållbarhetsrapporteringen endast blir en checklista och ingen skillnad i verkligt agerande uppstår. Studien har endast undersökt hållbarhetsrapporterna och lämnar ingen fakta hur företagets faktiska hållbarhetsarbete har påverkats av regleringen. Resultatet i studien är därmed att kvaliteten på hållbarhetsrapporter har ökat efter införandet av hållbarhetslagen men öppnar upp för vidare forskning inom ämnet.

Intressanta aspekter för vidare forskning skulle kunna vara en utförligare undersökning kring företagens faktiska hållbarhetsarbete. En studie på hållbarhetsarbete före och efter införande av reglering kan bidra till mer information om effekten införandet av hållbarhetslagen har haft. För att företag ska anses hållbara räcker det inte att bara leverera en högkvalitativ hållbarhetsrapport, utan det faktiska arbetet behöver undersökas. Hållbarhetsarbetet inkluderas till viss del i studien eftersom en ökning av granskning efter regleringen har skett, men vidare forskning inom ämnet är nödvändig. Vidare är det intressant att utföra forskning som tydligare säkerställer huruvida hållbarhetslagen är den bakomliggande faktorn till förbättringen på kvalitet. Sådan forskning behöver inkludera flertalet externa faktorer som påverkar företagens hållbarhetsarbete samt inkludera framställare av hållbarhetsrapporter för att belysa de bakomliggande faktorerna.

Källförteckning

Ansvarsfullt företagande (u.å.). *Vad är hållbarhetsredovisning?* Tillgänglig: <https://ansvarsfullt.se/guider/?f=7MtQCm4BfxVJWGktdc> [Hämtad 2019-11-22].

Arvidsson, S. (2010) Communication of Corporate Social Responsibility: A Study of the Views of Management Teams in Large Companies. *Journal of Business Ethics*. 96(3), 339-354.

Beck, A.C., Campbell, D. & Shrives, P.J. (2010) Content analysis in environmental reporting research: Enrichment and rehearsal of the method in a British-German context. *The British Accounting Review*. 42(3), 207-222.

Beets, S. D. & Souther, C. C. (1999) Corporate Environmental Reports: The Need for Standards and an Environmental Assurance Service. *Accounting Horizons*. 13(2), 129-145.

Bryman, A. & Bell, E (2017) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3:e uppl. Liber AB, Stockholm.

Clarkson, M. (1995) A Stakeholder Framework for analyzing and evaluating Corporate Social Performance. *Academy of Management Review*. 20(1), 91-117.

Deegan, S. & Unerman, J. (2011) *Financial Accounting Theory: Second European Edition*. Berkshire, McGraw-Hill Education.

Diouf, D. & Boiral, O. (2017) The quality of sustainability reports and impression management: A stakeholder perspective. *Accounting auditing & Accountability journal*. 30, 209 - 238.

Djurfeldt, G., Larsson, R., & Stjärnhagen, O. (2010) *Statistisk verktygslåda - samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Upplaga 2:12. Studentlitteratur AB, Lund.

Dowling, J. & Pfeffer, J. (1975) Organizational legitimacy: Social Values and organizational behavior. *The Pacific Sociological Review*. 18(1), 122-136.

Eccles, R. G., Ioannou, I. & Serafeim, G. (2014) The Impact of Corporate Sustainability on Organizational Processes and Performance. *Management Science*. 60(11), 2835-2857.

Fortanier, F., Kolk, A. & Pinkse, J. (2011) Harmonization in CSR Reporting. *Management International Review*. 51(5), 665-696.

Freeman, R. E. & Reed, D. L. (1983) Stockholders and Stakeholders: A New Perspective on Corporate Governance. *California Management Review*. 25(3), 88-106.

Freundlieb, M., Gräuler, M. & Teuteberg, F. (2014) A conceptual framework for the quality evaluation of sustainability reports. *Management Research Review*. (1). 19.

Gamerschlag, R., Möller, K. & Verbeeten, F. (2011) Determinants of voluntary CSR disclosure: empirical evidence from Germany. *Review of Managerial Science*. 5(2/3), 233.

Giorgio, M. & Cristian, R. L. A. (2019) Mandatory Nonfinancial Disclosure and Its Consequences on the Sustainability Reporting Quality of Italian and German Companies. *Sustainability*. (17), 4612.

GRI. (2002). *Sustainability reporting guidelines*. Boston: Global Reporting Initiative

Global Reporting Initiative. (2019). *GRI Standards*. Tillgänglig:
<https://www.globalreporting.org/standards> [Hämtad 2019-11-22].

Global Reporting Initiative (GRI) (2016). *GRI 101: Foundation 2016*. Tillgänglig:
<https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/> [Hämtad 2019-11-22]

Guidry, P. & Patten, M. (2010) Market reactions to the first-time issuance of corporate sustainability reports: Evidence that quality matters. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*. (1), 33.

Hąbek, P. & Wolniak, R. (2016) Assessing the quality of corporate social responsibility reports: the case of reporting practices in selected European Union member states. *Quality & Quantity*. 50(1), 399-420.

Hahn, R. & Kühnen, M. (2013) Determinants of sustainability reporting: a review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field of research. *Journal of Cleaner Production*. 59, 5-21.

Haniffa, R. M. & Cooke, T. E. (2005) The impact of culture and governance on corporate social reporting. *Journal of Accounting and Public Policy*. 24(5), 391-430.

Helfaya, A., Whittington, M., & Alawattage, C. (2019) Exploring the quality of corporate environmental reporting: Surveying preparers' and users' perceptions. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 32 (1), 163 - 193.

Hess, D. (2007) Social reporting and new governance regulation: the prospects of achieving corporate accountability through transparency. *Business Ethics Quarterly*. 17(3), 453-476.

ISO. (u.å.a). *Developing sustainability*. Tillgänglig: <https://www.iso.org/developing-sustainably.html> [Hämtad 2019-11-29].

ISO. (u.å.b). *Certification & Conformity*. Tillgänglig: <https://www.iso.org/certification.html> [Hämtad 2019-11-29].

Jackson, G., Bartosch, J., Avetisyan, E., Kinderman, D. & Knudsen, J. S. (2019) Mandatory Non-financial Disclosure and Its Influence on CSR: An International Comparison, *Journal of Business Ethics*.

KPMG. (2019). *Arbeta för hållbar utveckling som skapar värde*. Tillgänglig: <https://home.kpmg/se/sv/home/tjanster/hallbart-foretagande/vad-ar-hallbarhet.html> [Hämtad 2019-11-18].

Körner, S & Wahlgren, L. (2015) *Statistisk Dataanalys*. Upplaga 5:1. Studentlitteratur AB, Lund.

Lindblom, C.K. (1993) *The implications of organisational legitimacy for corporate social performance and disclosure*. Critical Perspectives on Accounting Conference, New York.

Leitoniene, S. & Sapkauskiene, A. (2015) Quality of Corporate Social Responsibility Information. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 213, 334-339.

Mathews, M.R. (1993) *Socially Responsible Accounting*. Chapman and Hall, London.

Mitchell, K. R., Agle, B. R. & Wood, D.J. (1997) Toward a theory of stakeholder identification and salience: defining the principle of who and what really counts. *The Academy of Management Review*. 22(4), 853-886.

O'Donovan, G. (1999) Environmental disclosures in the annual report: Extending the applicability and predictive power of legitimacy theory. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 15(3), 344-71.

Svenskt Näringsliv (u.å.) *FAQ: Vad innebär lagen om hållbarhetsrapportering?*. Tillgänglig: <https://www.svenskhandel.se/contentassets/c368b07910fb43e0a2e941efcfbf67a5/faq-lag-om-hallbarhetsrapport.pdf> [Hämtad 2019-12-06].

UNDP i Sverige. (2017). *Vad betyder hållbar utveckling?*. Tillgänglig: <https://www.globalamalen.se/fragor-och-svar/vad-betyder-hallbar-utveckling/> [Hämtad 2019-11-18].

UN Global Impact (2015). *Guide to Corporate Sustainability*. Tillgänglig: https://www.unglobalcompact.org/docs/publications/UN_Global_Compact_Guide_to_Corporate_Sustainability.pdf [Hämtad 2019-11-22].

UN Global Impact. (u.å.). *The world's largest corporate sustainability initiative*. Tillgänglig: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc> [Hämtad 2019-11-22].

Waheed, A. & Yang, J. (2019) Effect of corporate social responsibility disclosure on firms' sales performance: A perspective of stakeholder engagement and theory. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 26(3), 559-566.

Wahlgren, L. (2012) *SPSS steg för steg*. Upplaga 3:1. Studentlitteratur AB, Lund.

Wilmshurst, T. & Frost, G. (2000) Corporate environmental reporting: A test of legitimacy theory. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 13(1), 10-26.

Woodward, D.G., Edwards, P. & Birkin, F. (1996) Organizational legitimacy and stakeholder information provision. *British Journal of Management*. 7(4), 329-347.

Appendix

Bilaga 1 - Sammanställning av kodningen enligt CONI-modellen steg 2.

	Intressenter 2016	Intressenter 2018	Trovärdighet 2016	Trovärdighet 2018	Tydlighet 2016	Tydlighet 2018	Lagen 2016	Lagen 2018	Innehåll 2016	Innehåll 2018	Totalpoäng 2016	Totalpoäng 2018	Storlek
IKEA AB	4,00	4,25	5,00	4,67	5,00	5,00	4,40	4,80	4,25	4,75	22,65	23,47	454
Stora Enso AB	4,00	4,25	4,67	4,67	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00	4,00	22,67	22,92	34
Telia Company AB	4,00	3,00	4,00	4,67	4,00	4,50	4,00	4,60	3,75	4,00	19,75	20,77	16
Vattenfall AB	2,00	3,00	3,33	4,00	5,00	5,00	3,80	4,00	3,00	4,25	17,13	20,25	7
Valmet AB	2,00	3,00	3,33	4,00	5,00	5,00	3,60	3,80	4,25	4,00	18,18	19,80	177
Svenska Handelsbanken	3,75	4,50	2,00	2,67	4,00	4,50	3,80	4,20	3,75	3,75	17,30	19,62	52
Arla AB	3,50	3,50	2,67	3,00	5,00	5,00	2,80	3,60	4,25	4,50	18,22	19,60	90
Stockholm Exergi AB	3,50	4,00	3,00	3,67	3,50	4,00	3,20	3,80	2,75	3,75	15,95	19,22	195
AAK AB	3,00	3,00	3,33	4,00	4,50	4,50	3,40	4,00	3,25	3,50	17,48	19,00	57
Ahlens AB	2,50	2,75	3,67	4,33	3,00	4,00	2,80	3,60	3,25	3,75	15,22	18,43	252
Cloetta AB	2,00	2,00	3,00	3,67	4,00	5,00	3,60	3,80	3,50	3,50	16,10	17,97	199
KPMG AB	3,25	3,75	2,00	2,67	4,00	4,00	4,00	4,00	3,25	3,25	16,50	17,67	1082
Skistar AB	3,25	3,50	0,67	1,33	4,00	5,00	2,20	3,40	1,75	3,25	11,87	16,48	163
Mr Green och Co AB	3,25	3,50	1,33	2,00	2,50	3,00	2,40	3,00	2,25	2,50	11,73	14,00	488
Chalmers Tekniska Högskola	2,00	3,50	0,00	2,00	2,00	3,00	1,00	3,40	1,50	1,50	6,50	13,40	324
Rottenros AB	2,50	3,00	1,00	1,67	3,00	3,00	1,60	3,20	1,00	2,50	9,10	13,37	892
Sh Bygg AB	1,25	2,00	1,33	2,00	3,00	3,50	2,40	2,80	2,25	2,75	10,23	13,05	448
Mio AB	1,75	2,50	0,00	1,67	1,00	3,00	1,00	2,40	0,50	2,75	4,25	12,32	588
Addtech AB	2,00	3,00	1,33	0,67	2,00	2,50	2,80	3,80	1,00	1,00	9,13	10,97	131
BewiSynbra AB	1,00	1,50	0,50	2,00	0,00	3,00	0,80	2,40	0,50	2,00	2,80	10,90	312
Avonova Hälsa AB	0,00	2,00	0,00	1,33	0,00	3,00	0,20	2,20	0,00	1,75	0,20	10,28	952
Advokatfirman Vinge Stockholm AB	0,75	2,25	0,00	1,33	0,00	2,00	1,00	2,00	0,00	1,00	1,75	8,58	1055
Filmstaden AB	0,00	0,75	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	3,00	0,00	1,75	0,00	7,50	601
Semantix international group AB	0,50	1,50	0,00	0,00	0,00	2,00	0,60	2,40	0,00	1,00	1,10	6,90	745
Cambrex Karlskoga AB	1,00	1,00	1,33	0,00	1,00	2,00	0,80	2,60	0,25	1,00	4,38	6,60	770
Synsam AB	0,50	1,25	0,00	1,33	1,00	1,00	2,20	2,40	0,50	0,50	4,20	6,48	350
Thorengruppen AB	0,25	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	2,20	0,00	1,25	0,25	6,45	726
TT Nyhetsbyrån AB	1,50	1,50	0,00	0,33	1,00	1,50	0,20	2,00	0,25	1,00	2,95	6,33	1041
Visma Spcs AB	1,50	2,00	0,00	0,00	1,00	2,00	0,80	1,80	0,50	0,50	3,80	6,30	995
LL Intressenter AB	0,75	1,75	0,00	0,00	0,00	2,00	0,60	1,40	0,00	0,75	1,35	5,90	321

Bilaga 2 - Företagsförteckning i storleksordning

Företagen	Storlek	Branschtillhörighet
Vattenfall AB	7	Avlopp, Avfall, El & Vatten
Telia Company AB	16	Data, IT & Telekommunikation
Svenska Handelsbanken	34	Bank, Finans & Försäkring
IKEA AB	52	Detaljhandel
AAK AB	57	Livsmedelframställning
ARLA AB	90	Livsmedelframställning
Addtech AB	131	Partihandel
Stockholm Exergi AB	163	Avlopp, Avfall, El & Vatten
Valmet AB	177	Tillvekning & Industri
Stora Enso AB	195	Tillvekning & Industri
Cloetta AB	199	Livsmedelframställning
Åhlens AB	252	Detaljhandel
Bewisynbra Group AB	312	Tillvekning & Industri
Mio AB	321	Partihandel
Chalmers Tekniska Högskola	324	Utbildning, Forskning & Utveckling
Synsam AB	350	Detaljhandel
Skistar AB	448	Kultur, Nöje & Fritid
KPMG AB	454	Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster
Rottneros AB	488	Tillvekning & Industri
Mr Green och Co AB	588	Kultur, Nöje & Fritid
Filmstaden AB	601	Media
Thorengruppen AB	726	Utbildning, Forskning & Utveckling
SH Byggsten och anläggning AB	745	Bygg, Design & inredningsverksamhet
Cambrex Karlskoga AB	770	Tillvekning & Industri
Semantix international group AB	892	Förvaltningsbolag
Avonova Hälsa AB	952	Hälsa & Sjukvård
VISMA SPCS AB	995	Data, IT & Telekommunikation
TT Nyhetsbyrån AB	1041	Företagstjänster
Advokatfirman Vinge Stockholm AB	1055	Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster
LL Intressenter AB	1082	Företagstjänster

Bilaga 3 - Poängutveckling i kvalitet i förhållande till poäng år 2016

	Förändring 2016-2018	Poäng år 2016
Avonova Hälsa AB	10,08	0,20
BewiSynbra AB	8,10	2,80
Mio AB	8,07	4,25
Filmstaden AB	7,50	0,00
Chalmers Tekniska Högskola	6,90	6,50
Advokatfirman Vinge Stockholm	6,83	1,75
Thorengruppen AB	6,20	0,25
Semantix international group AB	5,80	1,10
Skistar AB	4,62	11,87
LL Intressenter AB	4,55	1,35
Rottenros AB	4,27	9,10
TT Nyhetsbyrån AB	3,38	2,95
Stockholm Exergi AB	3,27	15,95
Ählens AB	3,22	15,22
Vattenfall AB	3,12	17,13
SH Byggsten och Anläggning AB	2,82	10,23
Visma Spcs AB	2,50	3,80
Svenska Handelsbanken	2,32	17,30
Synsam AB	2,28	4,20
Mr Green och Co AB	2,27	11,73
Cambrex Karlskoga AB	2,22	4,38
Cloetta AB	1,87	16,10
Addtech AB	1,84	9,13
Valmet AB	1,62	18,18
AAK AB	1,52	17,48
Arla AB	1,38	18,22
KPMG AB	1,17	16,50
Telia AB	1,02	19,75
IKEA AB	0,82	22,65
Stora Enso AB	0,25	22,67

Bilaga 4 - Wilcoxon teckenrangtest per underkategorier

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Positiva2018 - Postitiva2016	Negative Ranks	2 ^a	9,00	18,00
	Positive Ranks	14 ^b	8,43	118,00
	Ties	14 ^c		
	Total	30		
Negativa2018 - Negativa2016	Negative Ranks	1 ^d	3,50	3,50
	Positive Ranks	9 ^e	5,72	51,50
	Ties	20 ^f		
	Total	30		
Relevans2018 - Relevans2016	Negative Ranks	0 ^g	,00	,00
	Positive Ranks	15 ^h	8,00	120,00
	Ties	15 ⁱ		
	Total	30		
Mått2018 - Mått2016	Negative Ranks	0 ^j	,00	,00
	Positive Ranks	6 ^k	3,50	21,00
	Ties	24 ^l		
	Total	30		

	Positiva2018 - Postitiva2016	Negativa2018 - Negativa2016	Relevans2018 - Relevans2016	Mått2018 - Mått2016
Z	-2,665 ^b	-2,511 ^b	-3,508 ^b	-2,449 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,008	,012	,000	,014
Exact Sig. (2-tailed)	,005	,014	,000	,031
Exact Sig. (1-tailed)	,003	,007	,000	,016
Point Probability	,000	,006	,000	,016

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Anställda2018 - Anställda2016	Negative Ranks	1 ^a	5,00	5,00
	Positive Ranks	15 ^b	8,73	131,00
	Ties	14 ^c		
	Total	30		
Ägare2018 - Ägare2016	Negative Ranks	4 ^d	7,50	30,00
	Positive Ranks	8 ^e	6,00	48,00
	Ties	18 ^f		
	Total	30		
Kunder2018 - Kunder2016	Negative Ranks	2 ^g	5,50	11,00
	Positive Ranks	16 ^h	10,00	160,00
	Ties	12 ⁱ		
	Total	30		
Leverantörer2018 - Leverantörer2016	Negative Ranks	2 ^j	8,50	17,00
	Positive Ranks	14 ^k	8,50	119,00
	Ties	14 ^l		
	Total	30		

	Anställda2018 - Anställda2016	Ägare2018 - Ägare2016	Kunder2018 - Kunder2016	Leverantörer2018 - Leverantörer2016
Z	-3,337 ^b	-,733 ^b	-3,325 ^b	-2,714 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001	,464	,001	,007
Exact Sig. (2-tailed)	,000	,547	,000	,005
Exact Sig. (1-tailed)	,000	,274	,000	,003
Point Probability	,000	,041	,000	,001

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Utformning2018 - Utformning2016	Negative Ranks	0 ^a	,00	,00
	Positive Ranks	18 ^b	9,50	171,00
	Ties	12 ^c		
	Total	30		
Visuell2018 - Visuell2016	Negative Ranks	0 ^d	,00	,00
	Positive Ranks	15 ^e	8,00	120,00
	Ties	15 ^f		
	Total	30		

	Utformning2018 - Utformning2016	Visuell2018 - Visuell2016
Z	-3,804 ^b	-3,493 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000	,000
Point Probability	,000	,000

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Miljö2018 - Miljö2016	Negative Ranks	0 ^a	,00	,00
	Positive Ranks	16 ^b	8,50	136,00
	Ties	14 ^c		
	Total	30		
Sociala2018 - Sociala2016	Negative Ranks	1 ^d	13,00	13,00
	Positive Ranks	18 ^e	9,83	177,00
	Ties	11 ^f		
	Total	30		
Personal2018 - Personal2016	Negative Ranks	1 ^g	6,50	6,50
	Positive Ranks	17 ^h	9,68	164,50
	Ties	12 ⁱ		
	Total	30		
Mänskliga2018 - Mänskliga2016	Negative Ranks	0 ^j	,00	,00
	Positive Ranks	17 ^k	9,00	153,00
	Ties	13 ^l		
	Total	30		
Korruption2018 - Korruption2016	Negative Ranks	0 ^m	,00	,00
	Positive Ranks	22 ⁿ	11,50	253,00
	Ties	8 ^o		
	Total	30		

	Miljö2018 - Miljö2016	Sociala2018 - Sociala2016	Personal2018 - Personal2016	Mänskliga2018 - Mänskliga2016	Korruption2018 - Korruption2016
Z	-3,619 ^b	-3,371 ^b	-3,566 ^b	-3,739 ^b	-4,193 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,001	,000	,000	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
Point Probability	,000	,000	,000	,000	,000

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Granskning2018 - Granskning2016	Negative Ranks	2 ^a	8,00	16,00
	Positive Ranks	15 ^b	9,13	137,00
	Ties	13 ^c		
	Total	30		
Certif.2018 - Certif.2016	Negative Ranks	1 ^d	9,00	9,00
	Positive Ranks	11 ^e	6,27	69,00
	Ties	18 ^f		
	Total	30		
Standarder2018 - Standarder2016	Negative Ranks	1 ^g	9,00	9,00
	Positive Ranks	11 ^h	6,27	69,00
	Ties	18 ⁱ		
	Total	30		

	Granskning2018 - Granskning2016	Certif.2018 - Certif.2016	Standarder2018 - Standarder2016
Z	-2,937 ^b	-2,425 ^b	-2,425 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	,003	,015	,015
Exact Sig. (2-tailed)	,003	,016	,016
Exact Sig. (1-tailed)	,001	,008	,008
Point Probability	,001	,004	,004